

Morala nemškega naroda pada

VESTI IZ RUSKIH FRONT SILNO UČINKUJEJO

London, Anglija. — Na domači fronti v Nemčiji se zadnje dni hudo čuti padanje morale med nemškim narodom. Zaupanja v nazijske voditelje ni med narodom več dosti in kolikor ga je vse prisiljeno. Dr. Goebbels, šef nazijske propagande je te dni javno izrazil, da to so učinki strupene zavezniške propagande, ki učinkovito deluje na domačo fronto v Nemčiji. Goebbels je primerjal v nekem svojem govoru one, ki poslušajo zavezniško propagando za bojazljivce in strahopetneže, katere je treba najbolj ostro kaznovati. Poročila iz Švedske so zadnje dni omenjala, da je bilo v Nemčiji več ljudi usmrčenih, ker so poslušali tujezemski radio poročila in ki so drugače razširjali vznemirjevalne vesti med ljudi. Vse to kaže, da morala nemškega naroda odpuveduje in da Nemčija v takem stanju ne bo vzdržala posebno dolgo. Nemci pač vidijo, da zmage na njihovi strani biti ne more in da so vse žrtve zastonj. Ob takem prepričanju pa kakega navdušenja za padanja na frontah in za vsestransko žrtvovanje doma biti ne more.

Hitler in Goebbels, ki sta vedela toliko povedati svojim Nemcem pred dvema letoma, kako bodo osvojili vse bogate kraje v Rusiji in kako bo vsak Nemec druge tolažbe, kakor poročati, da se morajo Nemci pobiti umikati z ruske zemlje. To pa ni nobena hrana za pospeševanje morale. Zadnje dni so Rusi zopet napredovali na mnogih točkah v Ukrajini in v Krimski. Ne bo dolgo, ko bodo pred Odeso in na rumunski meji. Na severu pa bodo vsak čas prišli do poljske meje. Rusija bo očistena sovražnika. Za Nemce pa se bo začela druga igra. Borba bo prišla na njeno zemljo in takrat bodo šele Nemci začeli čutiti, kake "dobrine" prinaša vojna, ki so jo pričeli in vsilili svetu.

VOJNA POROČILA IZ VSEH RAZNIH FRONT

Alžir, Afrika. — Ameriške čete v Italiji so zadnje tri dni odbili vse nemške protinapade z velikimi izgubami za Nemce, kateri so skušali dobiti nazaj važne pozicije, ki so jih v prejšnjih bojih izgubili. Posrečilo se jim ni. Ameriška izborna artilerija, ki prekaša nemško, je Nemcem ves nakane prekrižala. Najbolj srditi boji so divjali pri mestu Venafro, kjer so Nemci upali, da bodo pogladi Amerikance nazaj preko reke Volturno. Uspeli pa niso in ne le da so bili njihovi napadi odbiti, izgubili so blizu pet milj ozemlja in utrpeli velike izgube.

Angleži poročajo, da Nemci izpraznujejo luko Pescara ob Jadranu, kar je znamenje, da mislijo na nadaljni umik. Nemci izpraznujejo tudi druga mnoga mesta v smeri proti Rimu in jih uničujejo.

Iz Kairo poročajo, da so jugoslovanski četniki na Donavi blizu znanih "Železnih vrat" potopili dve velike rečne barke, kar bo za dalj časa ustavilo

VELIKE SPREMEMBE V FRANCOŠKEM ODBORU ZA NARODNO OSVOBOJENJE

Alžir, Afrika. — Na obnem sestanku francoskega odbora za narodno osvobodjenje so se izvršile zadnje tork velike spremembe. General Henri Giraud, dosedanjí soprodsednik je odstranjen od sopredsedništva in je ostal le vrhovni poveljnik francoskih oboroženih sil. General Charles de Gaulle, pa je ostal na krmilu in je sedaj predsednik odbora za narodno osvobodjenje.

Takoj po izidu glasovanja je general de Gaulle začel s čistko med nezaželenimi elementi. Domalega večina onih uradnikov, ki jih je imenoval Giraud v razne oblastne urade so zdaj od generala de Gaulle odstranjeni in nadomeščeni s pristajajo

in somišljeniki generala de Gaulle. Glavni odbor je tudi povečan za dva člana, zdaj šteje odbor 18 članov, prej je bil imel le 16. V vladi odbora je zdaj sedem novih ministrov. Ponudeno je bilo zastopstvo v odboru tudi komunistični stranki, ki je pa ponudbo odklonila, kakor omenja poročilo.

Tako urejajo Francozi svojo hišo v Alžirju. Kake načrte bo

Ta vlak ne bo nikoli več prišel ob času, pa tudi samude ne bo imel več. Nahaja se na enem železniških dvorišč v mestu Foggia, Italija. Tak prizor se je nudil otem, ko so zavezniški bombniki razbili proge in vlake. Foggia je važno letalsko oporišče na italijanski vzhodni obali. Britiška 8. armada jo je dobila v roke 28. septembra.

SFORZA ZAHTeva KOLO- NIJE ZA ITALIJO

Neapelj, Italija. — Znan italijanski grof Carlo Sforza, bivši italijanski zunanji minister pred fašistično dobo, je včeraj naslovil na zavezniške objavo svojega stališča glede kolonij v Afriki. Sforza pravi, da Italija bi morala dobiti nazaj tri kolonije v Afriki, ki so Libija, Eritrija in Somaliland. Zguba teh treh kolonij, pravi Sforza, bi slabo učinkovalo na narodnostni čut italijanskega naroda in začel bi se zopet pojavljati kak fašistični duh. Glede zavojevanja Etiopije pravi Sforza, da je to naredilo iz Mussolinija bedaka, še bolj pa zasedba Albanije.

Sforza je spreten diplomat in zna Italij marsikaj priboriti nazaj. Zavezniški pa bodo vrlo slabi strategji, če bodo upoštevali vsako laško željo. Čudno je, da Sforza ne omenja nič slovenskega ozemlja ob Adriji. Jugoslovanski krogi bi morali postati zdaj glasni, kakor še nikoli!

ODVISNI OD ŽENSK, KI SLU- ŽIJO V ARMADI BODO DE- LEŽNI PODPORE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je včeraj podpisal zakon, ki določa podporo od onih žensk odvisnim, ki služijo v ameriški armadi. Možje od takih žensk ne pridejo v upoštevanje. Upoštevanji pa bodo mladoletni otroci, ki so odvisni od podpore takih mater in ki nimajo očetov. Te podpore bodo iste višine, kakor se izplačujejo odvisnim od moških, ki služijo v armadi v takih slučajih.

zdaj novi de Gaullov režim izbral se ni čisto jasno. Glede mednarodnih zadev pričakujejo, da bo novi odbor zahteval, da se mu dovoli delež sodelovanja v vseh mednarodnih vprašanjih, ki jih bo reševala znana določena zavezniška komisija, ki bo začela z delom še ta mesec v Londonu. Glede sodelovanja pri invaziji v Francijo in na drugih bojiščih bo odbor v kratkem podal svoje mnenje.

ŠIRITE LIST AM. SLOVENEK

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Državni tajnik Cordell Hull se je vrnil zadnje sredo v Washington z moskovske konference, katere se je udeležil s celim štabom raznih strokovnjakov. Tajnik Hull je bil takoj sprejet od predsednika, kateremu je poročal važnosti konference.

Sacramento, Calif. — Upravni kontrolni urad države Kalifornije, ki nadzira proizvodnjo in razpečevanje žganja in likerjev poroča, da imajo v Kaliforniji po privatnih domovih skritega več, kakor 3,000,000 galonov žganja in likerjev. Ljudje so nakupili žganje in ga poskrili radi novih višjih davkov, omenja poročilo.

Washington, D. C. — Poljedelski departmet poroča, da kaže tekot zimskim mesecev pridelovanje raznih zelenjav v južnih in ob morskih državah zelo ugodno. Letošnjo zimsko bo na trgu več zelenjave, kakor lani, OPA urad pa omenja, da bodo cene nekaterim zelenjavam znižane.

Stockholm, Švedska. — Poročevalci iz Berlina poročajo, da so v več nemških mestih ljudje demonstrirali proti vojni zadnji ponedeljek. Takoj za Hitlerjevim govorom, ki so ga poslušali na radio aparatih. Ako so te vesti resnične, potem Nemci postajajo s slehernim dnevom bolj in bolj siti vojne.

Bern, Švica. — Iz zasednih delov Francije se poroča, da Francozi Nemce dražijo s tem, da vsako noč po hišah, kjer stanujejo nemški vojaki napišejo številke: "1918". S tem hočejo opozarjati Nemce, da se bliža konec vojne, pa tudi konec nemškega tiranskega vladanja.

Buenos Aires, Argentina. — Argentinska vlada je izdala strogo odredbo podministrskemu oddelku za tisk in informacije, da se imajo takoj poostri cenzurske odredbe nad časopisi, filmskimi gledališči in radio postajami. Ničesar ne sme v javnost, ne da bi vlada prej odobrila.

VPOKLICAVANJE OČETOV SE BO ZAČELO VIŠATI

Chicago, Ill. — Uradniki nabornih komisij, v katerih rokah je vpoklicavanje za vojsko spodobnih mož in fantov izjavljajo, da s 15. novembrom se bo začelo posegati v večjem številu po oženjenih moških in po družinskih očetih. V prvi polovici meseca ni bilo tako mnogo poklicanih na nabor izmed onih, ki so bili poročeni ali so očetje še iz dobe pred napadom na Pearl Harbor dne 7. decembra 1941. Te se je začelo klicati na nabore z 22. oktobrom, a ne na splošno. Koliko bo poklicanih družinskih očetov na nabore za vojsko oblasti ne javljajo, ker to pač spada v vojaško tajnost. Dejstvo pa je, da se bo število začelo dvigati in množiti takoj s prihodnjim tednom.

BUKAREŠT IZPRAZNUJEJO

Bern, Švica. — Rumunske oblasti so ukazale izprazniti prestolno mesto Bukarešt v Rumuniji. Naglo prodiranje ruskih armad, dela Rumuncem velike skrbi. Pričakujejo vsak čas hudih zračnih napadov od ruskih avijatikov. Bogatejši sloji, aristokrati itd. pa beže iz dežele v Avstrijo in Švico.

NAPAD NA VATIKAN NEMŠKI TRIK

Alžir, Afrika. — General Eisenhower je dal strogo preiskati, če bi bil kak zavezniški letalec bodisi pomotoma ali kak drugače bombardiral Vatikan. Preiskava je pokazala, da nobeno zavezniško letalo ni bilo tedaj nad Vatikanom. Napad so morali izvršiti naziji, da bi istega potem podtaknili zaveznikom in bi proti njim obrnili katoliško javnost po svetu. Nazijski trik in nič drugega.

ZA MILIJON DOLARJEV VOJNIH BONDOV PRODAL

Norfolk, Va. — Lastnik tukajšne delikatesne trgovine Elias Codd, ki je pred več tedni sprejel prodajanje vojnih bondov kot posameznik, je dosegel te dni skupno svoto po njem prodanih vojnih bondov za \$1,000,000.00. Codd je rodom iz Latvije in je pred leti prišel v to deželo, kjer si je pomagal, kakor vsak drug povprečen priseljenc.

PARTIZANI ZAČELI Z NOVIMI NAPADI

Partizani hočejo važna pristanišča, kakor Sušak in Split, nazaj. Imajo že tudi svojo letalsko silo.

London. — Dne 8. nov. je prispelo semkaj poročilo, da so reorganizirani in nanovo razpredeljeni partizani generala Josipa Tita Brozovića začeli z novo ofenzivo proti Sušaku, hrvatskemu predmestju italijanskega pristanišča Reke. Balkanskim četam maršala Erwinna Rommela se je pred kratkim posrečilo izvititi Sušak iz rok partizanov.

Partizansko uradno poročilo, oddano po prostem jugoslovanskem radiu, je razen nove partizanske ofenzive pri Sušaku omenilo nadalje, da so partizani začeli tudi novo kampanjo za Split, dalmatinsko pristanišče, in sicer iz kraja Inomotski, 38 milj vzhodno.

Po enodnevnem uspešnem vojskovanju so, kakor trdijo partizani, njihove edinice odrezale cesto Gračac-Obrovac severovzhodno od Zare ali Zadra, in s tem pretrgale vsako cestno zvezo s tem pristaniščem, odkoder so dobivali Nemci svoje glavne zaloge.

Na novo osnovana partizanska zračna sila je imela tudi uspehe proti nemški zračni sili, kakor trdi to poročilo. Nemški transportni aeroplan je bil prisiljen pristati na Hrvatskem in 34 nemških potnikov je bilo ubitih. Poročilo pa ne pove, ali je jugoslovanska protiletalska obramba sestrelila omenjeno letalo ali ne.

Protest proti jugoslovanski vladi

London. — Štiri vodilne jugoslovanske organizacije na Angleškem obtožujejo jugoslovansko vlado v izgnanstvu, da "zanemarja svoje najbolj elementarne dolžnosti".

Te štiri skupine so na skupnem shodu tukaj sprejele rezolucijo, v kateri izjavljajo, da vlada ne zasluži imena, da je "predstavica Jugoslavije".

Med govorniki so se nahajali nekateri Jugoslavlani, katerim se je pred kratkim posrečilo pobegniti iz Jugoslavije, in so napadali vlado, da ni hotela pošiljati hrane, zdravilnih potrebščin in orožja v predele, v katerih so se nahajali partizani; da noče uradno priznati ljudske osvobodilne vojske pod komando generala Tita, ter da ni hotela uradno protestirati proti temu, da je Badoglio obdržal v svojem štabu generala Roatta in Ambrosia, ki sta oba proglašena od Jugoslovancev za vojna zločince zaradi zločinov zagrešenih za časa italijanske okupacije v Jugoslaviji.

Skupine, ki so podpisale to rezolucijo, so naslednje: Zveza časnikarjev, kulturno društvo K.O.K.O., Zveza jugoslovanskih pomorščakov, in Svobodna jugoslovanska zveza.

Jugoslovanska vlada in moskovski sporazum
Kairo. — Osebnosti, ki govorijo za jugoslovansko vlado, po-

zdravljajo sporazum na širokih osnovah, dosežen v Moskvi, toda trenutno še ne morejo dati nobenega komentarja glede posledic tega sporazuma v pogledu njihovih posebnih problemov.

Z zadoščenjem konstatirajo, da ni prišlo do delitve Evrope v posamezne interesne sfere, in da ostane vsa Evropa skupna skrb vseh treh velesil.

Ker je malo upanja, da bi mogli zavezniški poslani na Balkan izdatno pomoč še to zimo, ogroža patriote v Jugoslaviji najhujša zima, kar so jih do zdaj doživeli. Nobene možnosti ni videti, da bi bilo mogoče doseči sporazumno akcijo na bojnem polju med Mihajlovičem in Titom. Dejstvo, da je Mihajlovič vojni minister, pa celo izključuje možnost sporazuma med Titom in tukajšnjo jugoslovansko vlado. To kljub temu, da se Tito — vsaj kolikor znano — ni še nikdar odkrito izrazil proti kralju. Tudi ako bo prišlo do tega, da bi bilo treba izbirati strogo le v soglasju z vojaškimi interesi, in ne glede na vprašanje etike in hvaležnosti, tudi tedaj bi bil izbor med Titom in Mihajlovičem težak, kajti Mihajlovič je neoporečno vodja odpornih elementov v Srbiji in kot tak nenadomestljiv.

Paveličev glavni ravnatelj za službo varnosti odpuščen

Washington. — Hrvatska časopisna agencija je javila dne 18. oktobra, da je Pavelič odpustil iz službe dr. Filipa Cavenkovića, ki je bil glavni ravnatelj takozvanega direktorata za red in varnost. Na njegovo mesto je bil imenovan ustaški četovodja dr. Milutin Jurčić.

Zelo verjetno je, da je ta sprememba posledica nemškega pritiska, ker nacisti zahtevajo, da se odločnejše nastopa proti patriotom.

Mine lovijo po morju

Neki poročevalec piše, da dobe jugoslovanski gerilci ob Jadranu mnogo streliva iz min, ki so jih Nemci zasejali v njihovih vodah.

Izšla je "BARAGOVA PRATIKA"

za prestopno leto 1944

Letos je povečana za celih 32 strani. Krasno ilustrirana z mnogimi različnimi slikami. Povestni del je nadvse zanimiv, kakor tudi vsa druga vsebina. Pratika stane letos s poštnino

40 CENTOV,

kar je poslati v čeku. Money order ali v gotovini na naslov:
BARAGOVA PRATIKA
1849 West Cermak Road.
CHICAGO (8), ILL.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday.

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor sadnje ure predno je list zaključen. Za točkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejmi teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZORI! Številke poleg našega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

TEŽAVNA VPRAŠANJA

O Connallyjevi resoluciji in o sodelovanju Združenih držav v bodočem mednarodnem povojnem svetu smo že nekaj govorili. Danes, ko vidimo kam je nas privedla takozvana izolacija te dežele po zadnji svetovni vojni, ki so se je držali naši republikanski voditelji v povojnih letih prve svetovne vojne, izolacijo obsojamo in obsojamo tiste, ki so vse skozi do napada na Pearl Harbor in še celo zdaj odpirajo usta, da ta dežela naj skrbi le zase in se ne vmešava v zadeve drugih dežel. Zopet pa moramo skušati ob vsem našem obsojanju in kritiziranju izolacionistov razumeti, da tudi naši izolacionisti niso neiskreni v svojem mnenju, to je da bi namenoma zagovarjali nekaj, kar bi v srcu dobro vedeli, da je v škodo deželi in narodu. Naši izolacionisti imajo pač svoje lastno fiksno prepričanje glede mednarodnega sodelovanja v svetu in v svojem prepričanju vstrajajo. Križ je le to, da oboji, to je oni, ki zagovarjajo popolno sodelovanje v mednarodnem svetu po vojni in oni, ki zagovarjajo popolni ali pa le delni izolacionizem, to je taka vladna politika, ki naj skrbi le za lastno deželo in za drugi svet naj se ne briga, so pri argumentiranjih preveč razburkljivi in nepopustljivi in si ne eden ne drugi ne da ničesar dopovedati. Zlata resnica je nekje v sredi med obema.

Taka izolacija, kakor so jo izvajali po zadnji svetovni vojni naši republikanski voditelji ni bila na mestu, niti ne koristna. Zakriti si oči in se ne brigati v nobenem slučaju kaj sosed dela proti njemu je največja kratkovidnost. Ta je nas tako zaslepila, da nismo hoteli ničesar vedeti, kaj se je proti nam pripravljalo v Tokio, Berlinu in Rimu. Šele, ko je padlo po glavi smo pogledali, kaj za en zlodej je nas česnil po buči.

Seveda imamo pa tudi med onimi, ki se zavzemajo za popolno mednarodno sodelovanje v povojnem svetu take, ki gredo za tako sodelovanje predaleč. Vmešati se v vsako politično godljo, ki bi nastala kje med kakimi deželami ali narodi tudi ni priporočljivo, niti ne koristno za nas. Upati, da po tej vojni ne bo več vojska, bi bila prevelika utopija, da si to vsi želimo, da bi svet prišel enkrat do take pameti, da bi imel dovolj trezne razsodnosti in da bi svoje spore reševal lepi mirnim potom, ne pa z mečem, kakor doslej. Toda to so le sama gola upanja in nič več. Tudi v zadnji svetovni vojni so narodi imeli prav tako upanja in gesla kot: "Bojujemo se, da končamo enkrat za vselej vse vojne..." Razlogi, da se tako ne zgodi se pa nahajajo zopet čisto drugje, ki tedaj, ko se govori o trajnem miru niti malo niso predvideni. Po vsaki vojni nastanejo nova vprašanja za vsak narod in deželo, ki jih morejo narodi in dežele čisto po svoje reševati. So mnogotera gospodarska, politična in socialna vprašanja, ki zahtevajo to in ono. Pri borbi za obstanek posameznikov, kakor narodov prihajajo na dan nove misli, novi načrti, ki zahtevajo nove politike in tako imamo v bližnji bodočnosti čisto druge gospodarske in socialne politike, ki se začnejo zopet križati, najprvo le delno z politikami drugih dežel in čim bolj se križajo, tem bolj se postružejo odnošaji. Vmes prihajajo na dan nove ideologije in v nekaj letih v svetu zopet vre. Prav tako, kakor se je zgodilo po zadnji vojni v Evropi. V Ženevi so reševali svet na vse mogoče načine. Za hrbtno državnikov pa sta se pojavila fašizem in nazizem, za katera se od kraja ni nihče zmenil, češ, pač novi stranki, to in ono. Nekateri so še željno opazovali, kakor se bosta razvijala in res razvila sta se v dva strupena gada, ki sta povzročila svetu sitnosti, kakor doslej še nobeno slično prepričanje.

Ali se je svet kaj iz tega naučil? Ako se je, potem bo v bodoče bolj previden in ne bo dopustil, da bi se taka kačja zalega zopet zaredila in bi tirala svet v propast. So pa pri vsem tem velike težave. Najtežja vprašanja bodo, kako naj Zdr. države sodelujejo v bodočih sporih. N. pr. Albanija in Grčija naj si lepega dneva skočita v lase radi kakih malenkostnih takih ali takih vzrokov. Ali naj Amerikanci naložimo na barko svoje kanone in drugo orožje in gremo delat mir. Ali, katero stran naj podpre-

mo v takih slučajih? — Dalje bodo tudi težave v drugih zadevah in ali naj Uncle Sam povsod igra ulogo policaja. Dalje mednarodni svet bo ukazoval. Koliko besede bomo imeli Amerikanci v takem odločevanju, ali bomo odločevali mi, ali bomo odločevali drugi in ukazovali v katero oštarijo naj teče Uncle Sam kot policaj delat mir. Zadeva ne bo tako enostavna, kakor kdo misli, ali pa piše po papirju o tem. Le ob največjem žrtvovanju in samozatajevanju bi bilo kaj takega mogoče. Pa še potem je treba vedeti, da na zemlji smo še vedno ljudje, le samo ljudje obdani z vsemi slabostmi, ki sta jih nam zapustila Adam in Eva, nekatere smo morda pa še sami razvili med seboj, tako da za pekel na zemlji bodo še vedno vse ugodnosti, za nebesa na zemlji pa le malo ali nobenih ugodnosti, dokler se ljudje na zemlji sami ne bomo poboljšali. Tu pa prestopimo v duhovno kraljestvo človeka in v kraljestvo duhovnega poboljševanja, o katerem pa moderni svet in moderni ljudje nečejo mnogo slišati. Kristus daje v tem oziru najboljša navodila za trajen mir na svetu in to že blizu 2000 let. In svet kaj dela? Ga poslušajo?

"ADAMIČ NAS JE PREDSTAVIL AMERIKI..."

Lemont, Ill.

Partizansko usmerjeni rojaki se oglašajo v govorjeni in tiskani besedi in zmerjajo mene "nepoklicanega", češ, da se po krivici obregam ob Adamiča. Res sem že precej napisal o tem in dokazal dovolj jasno, da je Adamič tisti, ki je "nepoklican" pisal o Slovencih, zakaj pisal je mnogo popolnoma narobe. Pisal je narobe ali zato, ker bolje ni znal, ali pa zato, ker drugače ni hotel. V obojnem primeru je mož "nepoklican" za pisanje o Slovencih!

Kadar kdorkoli o Slovencih narobe piše, ni treba posebne poklicnosti za to, da pokažeš, kje je narobe in kaj je narobe. To sem storil in bom morda še. Če se vsakdo smatra za poklicanega, da piše o nas narobe, zakaj bi ne bil tudi vsakdo poklican, da potem popravi, kar je narobe?

Na vse moje pisanje in popravljanje Adamiča se dozdaš še nihče ni oglašil, ki bi skušal dokazati, da ima Adamič prav, jaz pa ne. Adamič sam ni storil drugega ko to, da mi je zagrozil s svojim odvnetnikom. Dozdaš je tista grožnja samo še na papirju. Jaz mirno čakam, da tisti odvnetnik skoči s papirja in me prime za jezik, ako že ne za vrat!

Drugi zagovorniki Adamiča tudi ne poskušajo nič drugega ko to, da mi polagajo na srce: Nikar nič zoper Adamiča, on nas je predstavil Ameriki kot še nihče drug! Po Adamiču Amerika Slovence pozna — ali ni torej napak, ako skušate Adamiču pred Amerikanci vzeti veljavo...

Prižnam: Adamič nas je predstavil Ameriki! Toda kako nas je predstavil? To je vprašanje in nič drugega. Slovenci smo toliko ponosni sami nase, da moramo biti toliko ponosni, da rajši nismo nikomur predstavljani, ako ne moremo biti predstavljeni PRAV in PRAVIČNO! In zraven POSTENO! Zakaj podčrtavam te tri besede, bo razumel vsak, kdor je bral dosedanja moja izvajanja v tisku glede Adamičevega predstavljanja Slovencev pred Amerikanci in še kom drugim. Samo "predstavljanje" našega naroda pred svetom še ni posebna zasluga. Kdor skuša "predstavljati", je njegova prva naloga, da se najprej sam primerno pouči o tem, kar hoče predstavljati. Nekaj drugega je neko stvar resnično predstavljati in nekaj drugega — delati naprej preračunano PROPAGANDO!

Kdo je še kdaj na primer Italijane bolj "krepko" predstavil svetu ko — Mussolini? Po njem so postali Lahi svetu znani kot niso bili še nikoli! Toda kako

jih je "predstavil"? Tako jih je predstavil, da se zdaj Lahi vsemu svetu gravžajo — razen tistim, ki se trudijo dokazati, da je Mussolini Laha svetu predstavil popolnoma napačno! Bodoča Italija Mussoliniju prav gotovo ne bo hvaležna!

Natančno tako bi lahko zapisal o tem, kako je Hitler svetu predstavil svoje Nemce!

Kdaj so bili tudi naši bratje Hrvatje svetu tako dobro znani kot so danes? Kdo jih je svetu predstavil? Radi ali neradi moramo s Hrvati vred priznati — predstavil jih je Pavelić! Toda povejte, ali bodo Hrvatje prihodnjih rodov hvaležni Paveliću, da je šel na ta način Hrvatje "predstavljati" svetu?

Znana Ruth Mitchel "predstavljala" svetu naše brate Srbe! Tudi Nedich jih predstavlja. In zdi se, da tudi Mihajlovič predstavlja svetu zgolj Srbe, ne pa tudi ostalih Jugoslovancev. To zadnje se mora sicer šele dokazati, toda za enkrat je ta trditel precej splošno sprejeta. Vsem tem svojim "predstaviteljem" bodoči srbski rodovi ne bodo hvaležni za njihovo sedanje "predstavljanje", zakaj prav gotovo pride čas, ko bodo vsi Jugoslavlani spet spoznali, da spadajo skupaj ali bo pa po njih!

Skoraj o vsakem drugem narodu bi se dalo nekaj takega zapisati. Povsod se najdejo posamezniki ali cele grupe, ki kak narod nepravilno predstavljajo.

Mi Slovenci smo našli takega moža v "svojem" Adamiču. Zamislil si je naš narod tako, kot bi si ga on želel za svojo PROPAGANDO in tako ga predstavlja. Ne gre mu za to, če je vse to, kar piše, tudi pravilno in dejstvom odgovarjajoče. Mi pa še vedno neskončno bolj verjamejo Kristusu, ki je dejal: "Resnica vas bo osvobodila!" Da, RESNICA, ne pa PROPAGANDA! Zato je moje pisanje glede Adamiča popolnoma "poklicna" stvar, zakaj to je naravnost moja naloga! Tisti, ki kričijo, naj se duhovniki umaknejo iz "političke" in se držijo svojega poklica, nam pač naročajo prav to, kar delamo! Če smo v "politiki" ali nismo — naš poklic je, da skušamo do resnice pripomoči povsod — tudi v politiki!

Gotovo je, da resnica ni vedno dobrodošla. Kadar so na vrhuncu razni Hitlerji, Mussoliniji, Paveliči in podobni "Fuererji" in so dospeli do tega svojega vrhunca potem kričejo PROPAGANDE, je seveda hudo za tiste, ki si upajo izreči ali celo zapisati kaj drugega. Tak pridejo vsekako na črno listo in potem v še kaj vse bolj črne... Toda ko se tisti fuererski "vrhunce" sešede in zdobri

prah, je naenkrat stvar popolnoma drugačna.

Danes je kaj očitno, da je med nami nekaj Fuerer g. Adamič!

Toda RESNICA ima časa dovolj — PROPAGANDI se pa seveda strašno mudi...

V tem je vsa razlaga vsega tega, kar se danes med nami godi!

P. Bernard Ambrožič.

JAVNI ZAGOVORNIK FRANK J. FERLIČ

Chicago, Ill.

Nedaleč od šentštefanskega okrožja v Chicagu, na 26. St. in California Ave., se nahaja lepo novo poslopje Criminal Court. Tam posluje zdaj že enajst let kot pomožni javni zagovornik (assistant public defender) za okraj Cook County naš rojak Frank J. Ferlic, ki je bil, če smo prav poučeni, rojen v Rock Springs, Wyoming, in je bil vedno ponosen na svoj slovenski izvor.

Dnevnik The Chicago Sun objavlja vsak dan posebno kolono "The Sun Salutes", v kateri vsak dan opiše po eno osebo, ki si je pridobila posebne zasluge za mesto Chicago. Lepo se nam je zdelo, ko smo v izdaji 8. novembra videli v tej koloni sliko in popis našega rojaka Mr. Ferlica. Naj dotične vrstice objavimo v našem listu v dobesedni prevesti:

"Danes pozdravlja The Chicago Sun Franka J. Ferlica, ki je kot pomožni javni zagovornik za Cook County posvetil zadnjih enajst let zagovarjanju tistih nesrečnih, ki niso imeli denarja, da bi si mogli najeti svoje odvetnike za zagovornike.

Odkar se je pridružil javnemu zagovorniškemu osebju leta 1932, je Ferlic zastopal več kot 4,000 obtoženih oseb pred sodiščem in je imel v rokah slučaje vse od domačih težav do umora. Odkar se je povrnil na delo pred par meseci, potem ko je prestal dolgo in resno bolezen, je posvetil največ svojega časa kot zastopnik kaznjencev, ki trdijo, da so protipostavno zaprti v državnih zavodih, in največ po njegovem prizadevanju, jih je bilo 58, ki so bili zaprti brez postavnega zapornega povelja, izpuščenih. Vsled svojega sočustvovanja s preizanim človekom (underdog), je ponovno odklonil ponudbe, da bi se povrnil v privatno prakso, kjer bi mu njegovo poznanje kazenskega prava prinašalo večje dohodke, kakor je plača, ki mu jo plačuje okraj.

Potem ko je graduiral na University of Chicago, je Ferlic privatno praktical, obenem pa je bil zaposlen kot profesor na The Chicago Law School. Je oženjen, ima tri otroke in stanuje na 304 S. Delphia St., Park Ridge.

Pristavljamo, še, da je Mr. Ferlic kaj vljuden in postrežljiv človek, ki vsakemu, posebno pa še rojaku, rad pomaga, kadar se kdo obrne nanj za nasvet ali pomoč.

Poročevalec.

IZ KALIFORNIJE

San Francisco, Calif.

Po raznih skrivnih ovinkih sem zvedel, da se naš č. g. Vodušek in č. g. Josip Čagran sama "pečlata". Torej mi pride na misel, kaj če bi stopil k njima, da bi si izboljšal svojo kuhinjsko umetnost.

Ko sem se jima predstavil po vseh predpisih in paragrafi, me popeljeta v kuhinjo ter mi začeta razlagati in razkazovati eno in drugo reč o umetni kuhinjsstvu. Na svojo žalost pa kmalu spoznam, da se niti toliko ne razumeta na kuhinjsvo, kakor jaz sam. Nato izvlečem iz svoje torbe razne dokumente in diplome, ki dokazujejo, kako izvrsten kuhar sem, a gospoda mi vseeno nista hotela verjeti.

Nato stopim v zelo okusno opremljeno sobo, sedem na di-

van in si prižgem svojo običajno pipico, ter začnem premišljevat, kako je to, da mora duhovnik v Ameriki biti razen duhovnika tudi kuhar, cerkovnik, "janitor", pekovodja, po nekaterih krajih pa mora povrh tega — kar je dobremu duhovniku še najbolj zoperno — beračiti. Poleg tega pa je duhovniški stan menda edini stan, katerega sme menda vsak poljubno napadati.

Ko tako premišlujem, pa mi uidejo misli mnogo let nazaj v staro domovino. Kedo se je tam boril za splošno in enako volilno pravico? Katoliška Slovenska ljudska stranka. Kdo je mogel voliti poslance? Tisti, ki je plačeval vsaj — ne vem več, ali je bilo dva ali štiri goldinarje — direktnega davka. Kdo je nasprotoval temu demokratičnemu načinu volitev v zakonodajno? Narodna napredna stranka. Kdo je ustanovljal za ljudstvo tako koristne kmetijske zadruge ali konsumna društva? Slovenska ljudska stranka. Kdo jim je najbolj nasprotoval? Narodna napredna stranka!

Vse to mi je prihajalo v spomin, pa kakor se je dim iz moje pipice kmalu nekam razgubil, tako se tudi taka dobra dejanja nekam porazgubijo, oziroma se hitro pozabijo.

Naj še pripomnim, da je zadnja "vinska trgatav" v tukajšnji slovenski dvorani zelo dobro izpadla. Obe dvorani sta bili takorekoč natrpani. Ljudstvo se je pač zavedalo, da gre za pomoč našim revnim v stari domovini.

Krivicu bi delal, ko ne bi pri tej priliki omenil "Big Tony-ja" iz Oaklanda, kako se je trudil in mučil s svojo koncertino, da bi vsem ustregel. Je res igral v vsestransko zadovoljnost plesa željnim starim in mladim plesalcem. Družina Tomšič je vedno na mestu, kadar gre za narodno stvar.

J. B.

OSAMLJENA ROJAKA

Ely, Minn.

Te dni sem obiskal med drugimi tudi družino Mr. in Mrs. John Dejak na West Camp Street. Mrs. Dejak bo kmalu praznovala 50-letnico, odkar je bila dospela iz stare domovine v Ely. Sedaj ji že prihaja 75. leto njenega življenja. Na Amerikanski Slovencec je naročena že 35 let. Njen soprog John je že čez 75 let star. Oba sta pri dobrem zdravju, toda huda jima je, ker na stara leta nimata nobenega sina pri sebi. Sin John je v Kentuckiju, Jože pa v Wisconsinu.

Zastopnik.

PODRUŽNICA ŠT. 2 SZS VABI ŠENTŠTEFANČANE

Chicago, Ill.

Kakor je razvidno iz dopisov, se nam v Chicagu ni treba dolgočasi, ker prirejajo se kar po vrsti zabave in vsakovrstne prireditve, najsi bo v soboto ali nedeljo, tako da ima res vsak priložnost razveseliti se, ako mu je doma dolgčas.

Eno tako priložnost za zabavo nam zopet obeta naš ženski pevski zbor podr. št. 2 SZS s svojim jesenskim koncertom, katerega bo priredil v nedeljo 21. novembra ob 3. uri popoldne v šolski dvorani sv. Štefana, na Wolcott Ave. in Cermak Road.

Ker je to druga obletnica zborovega obstanka, se bo vsled tega razen drugih točk vprizorila smešna in vesela slovenska igra "Jeza nad petelinom in kes". In ker je to menda zadnja prireditev v tej jesenski sezoni, ste vabljeni vsi prijatelji in prijateljice v Chicagu in okolici, da nas ta dan gotovo posetite in se domače pozabavate.

Takoj po programu se bo razvila prosta zabava s plesom, za katerega bo igral Gradishek-Omerzo orkester. Kar se tiče jedi in pijače, bodite brez skrbi (Dalje na 5. strani)

DOGODKI

Med Slovenci pa
Ameriki.

Prvorojenec

Chicago, Ill. — V cerkvi sv. Štefana je bil 7. nov. krščen James Francis Kozek, ki je bil rojen 19. okt. in je sinček-prvorojenček Mr. in Mrs. Frank Kozek Jr. Mamica, prejšnja Miss Anna Banich, je hčerka znane družine Mr. in Mrs. Anton Banich. Botrovala sta Edward Banich (po namestniku) in Mrs. Elsie Strauss, brat in sestra mlade matere.

Pogreb

Chicago, Ill. — Dne 5. nov. je umrla v zdravilišču, kjer je bila par let, Mrs. Frances Tezak, in je bila pokopana dne 9. nov. na Resurrection pokopališču, potem ko je bila opravljena pogrebna sv. maša v cerkvi Sv. Štefana. Zapuška moža, sina in hčere, ki vsi živijo v Chicagu. Naj ji sveti večna luč.

Štev. 36 SANSa

Waukegan - North Chicago, Ill. — Seja omenjene podružnice se bo vršila v nedeljo 14. nov. ob 3. uri popoldne v dvorani Slov. Nar. Doma. Vsi člani in članice, ter društveni zastopniki kateri tvorijo odbor, so prošeni in vabljeni, da se udeležijo te seje 14. novembra. — Odbor.

Zastopnica operirana

West Allis, Wis. — Naša zastopnica za Milwaukee-West Allis, Mrs. Marie Floryan, je morala zadnji teden v bolnišnico na operacijo, ki jo je srečno prestala. Ker za nekaj tednov ne bo mogla obiskovati naročnikov, jih prosimo, naj se sami zgledajo na njenem domu, 5830 W. Mineral St., ako bi radi poravnali naročnino za naše liste, ali pa naj pošljejo naročnino naravnost na našo upravo. Pri Mrs. Floryan dobite lahko tudi novo Barogovo pratiko za leto 1944. Naši pridni zastopniki želimo, da čimprej okreva in se povrne domov k svoji družini.

Še tretji mora iti

Chicago, Ill. — V torek nas je obiskala v uredništvu znana čikaška rojakinja Mrs. Zeman, ki ima dva sina pri vojakih, zdaj bo moral pa še tretji oditi.

Iz Willarda

Willard, Wis. — Jerome Stromecky, ki je bil radi spalne bolezni odpeljan v bolnišnico, kjer so ga drugi dan prebudili iz "spanja", je bil po preteku enega tedna toliko boljši, da so ga odpeljali domov. Tudi doma mu je šlo na bolje, a sedaj se mu je stanje zopet poslabšalo. — L. P.

Naročnik umrl

Duluth, Minn. — Kakor je bilo že zadnjič na kratko objavljeno, je tukaj preminul večletni naročnik Am. Slovenca John Skulj, ki mu je smrt pretrgala nit življenja 24. okt. po enoletni hudi bolezni. Zapuška enega sina, tri hčere in več vnukov. Naj v miru počiva. — M.S.

Operirana

Chicago, Ill. — Miss Helen Pavlin, hčerka znane družine Mr. in Mrs. Justin Pavlin iz 2459 So. Avers Ave., je bila 6. nov. operirana za appendicitis v St. Bernard's Hospital na 63. St. in Harvard, kjer se uči za bolniško strežnico.

Zopet doma

Chicago, Ill. — Sreda 10. nov. je bil vesel dan za gospode v šentštefanskem župnišču, ker se je povrnil iz bolnišnice č. brat Bonifacij, ki se zopet dobrodušno smehlja kakor prej in pravi, da se počuti dobro. Vsi smo veseli tega.

REV. LEONARDU BOGOLINU V SLOVO

Da je odšel te dni pomožni č. g. župnik Rev. Leonard Bogolin, ki je zadnja štiri leta deloval v dušnem pastirstvu pri sv. Štefanu v Chicago, Illinois, v vojaško službo kot vojni kurat, smo že brali v teh listu zadnji teden. Župnija se je od njega prav priručno poslovila, kot od svojega dušnega pastirja pa tudi kot svojega sina, ker rodil se je pod zvonom svetega Štefana.

LT. LEONARD BOGOLIN
kot vojaški kurat.

Rev. Leonard Bogolin se je rodil dne 4. aprila 1910 v Chicagu. V osnovno šolo je pohajal v farno šolo sv. Štefana. Srednje šole je napravil v Teutopolis, Illinois. Modroslovje je študiral v franciškanski šoli v Leontu, bogoslovje pa je študiral v Mariboru, v starem kraju, kjer je bil posvečen v mašnika 21. oktobra 1934. Tam v rojstni župniji svojih staršev pri sv. Marku v Cerkljah na Dolenjskem je pel novo mašo dne 28. oktobra 1934. Tu v Ameriki pa je imel ponovitev nove maše drugo leto, ko se je vrnil v Ameriko dne 29. septembra 1935 in sicer pri sv. Štefanu v Chicagu.

Po povratu iz starega kraja v Ameriko je nadaljeval študiranje nekaj časa v Washingtonu D. C. Na to je bil nameščen

nekaj časa kot učitelj na domači franciškanski šoli v Leontu. Od leta 1939 pa je deloval kot pomožni župnik pri sv. Štefanu.

Father Leonard je po naravi mirnega in zelo prevdarnega značaja. Kot duhovnik v dušnem pastirstvu je bil vsem pri ljubljen. Ljubili so ga stari in mladi. Bil je jako dober govornik na prižnici in njegovih duhovniških nauk se bodo vsi hvaležno spominjali. Zelo se je zanimal za cerkvena društva, za katera je neumorno deloval kot duhovni voditelj. Pogrešali ga bodo tudi bolniki, katere je vedno rad obiskaval in tolažil.

Father Leonard je bil tudi velik prijatelj katoliške tiska. Katoliške liste je vedno priporočal, mladini angleške, starejšim slovenske katoliške liste. Ko smo pri našem listu imeli pred nekaj leti posebno angleško stran, je Father Leonard prispeval vzpodbudne članke v angleščini.

Ko je Father Leonard pred 25 leti še kot deček pohajal v farno šolo pri sv. Štefanu, je po šoli več časa raznašal naše liste in pomagal pri malih lahkah delih v tiskarni. Še se ga spominjamo, kako pridno se je sukal pri zbiranju ali zbiranju raznih sekcij. Vedno je bil priden in vesten, kakoršen je še danes, zdaj v svoji vzvišeni duhovniški službi.

Ob njegovem vstopu v vojaško službo kot vojaškemu duhovniku kuratu, poročniku Father Leonardu želimo v njegovi novi službi vse najboljše in vsestranski uspeh. Naj ve, da za njim bo šla iskrena molitev številnih svetoštevanskih faranov. Njega pa prosimo, če mu bo čas dopuščal, da naj se svojih prijateljev spomni s kakimi vrticami v "Amer. Slovence" in naj jim od časa do časa pove, kako se mu bo godilo na potih vojaškega življenja.

Pozdravljen in Bog živi!

SHOD SANSa V CLEVELANDU

Cleveland, Ohio.

V nedeljo 14. novembra popoldne, točno ob pol tretji uri, se prične shod vseh podružnic Slovenskega ameriškega narodnega sveta v Clevelandu, in sicer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Na ta ljudski shod so bili povabljeni sledeči govorniki: Louis Adamič, častni predsednik SANSa in predsednik Združenega odbora južno-slovenskih Američanov; Zlatko Balokovič, predsednik Združenega odbora; Etbir Kristan, predsednik SANSa in podpredsednik Združenega odbora; Rev. Emil Glocar, član Srbskega vidovdanskega kongresa; Joseph Zalar, glavni blagajnik SANSa in član Združenega odbora; in M. J. Bogdanovich, blagajnik Združenega odbora južno-slovenskih Američanov.

Leo Kushlan, predsednik SANSove podružnice na St. Clairju, in John Sušnik, tajnik iste, sta dobila naročilo, da osebnost povabita na ta shod tudi ponovno izvoljenega župana mesta Clevelanda, Slovenca Franka J. Lauscheta.

Med govorniškim sporedom bodo tudi pevske točke, da bo program bolj pester.

Slovenci in Slovenke! — Ne pozabite tega shoda. Imena govornikov vam garantirajo, da boste imeli priliko, da čujete živo besedo iz ust teh mož, ki so danes voditelji skupne obrambne akcije za naše ljudstvo v domovini.

Gotov sem, da vam bodo ti možje pojasnili resnično stanje našega naroda v domovini ter vam obenem tudi obrazlo-

žili vse delo, katero je bilo storjeno tu v Ameriki v pomoč trpečih in borečih ljudi v domovini.

Nam Slovencem, ki smo postali ameriški državljani ter uživali svobodo in demokracijo v prosti ameriški republiki, menda ni vseeno, kakšno vladno formo bo dobila naša rodna zemlja po končani vojni. Če slovenska narodna vojska v domovini trpi in preliva kri za srečnejše in sončne dni zaželjene svobode, potem je naša državljanska dolžnost, da jim pomagamo moralno in gmotno.

To delo danes vrši SANS, to delo danes vrši v obširnem obsegu tudi Združeni odbor južno-slovenskih Američanov, katerega predsednik je naš Slovenec, ameriški pisatelj, Louis Adamič, katerega delo je ogromno in upoštevano. Bodimo ponosni, da imamo Adamiča, pomagajmo mu in podpirajmo ga vsak čas in vseposod.

Janko N. Rogelj, drugi podpredsednik SANSa.

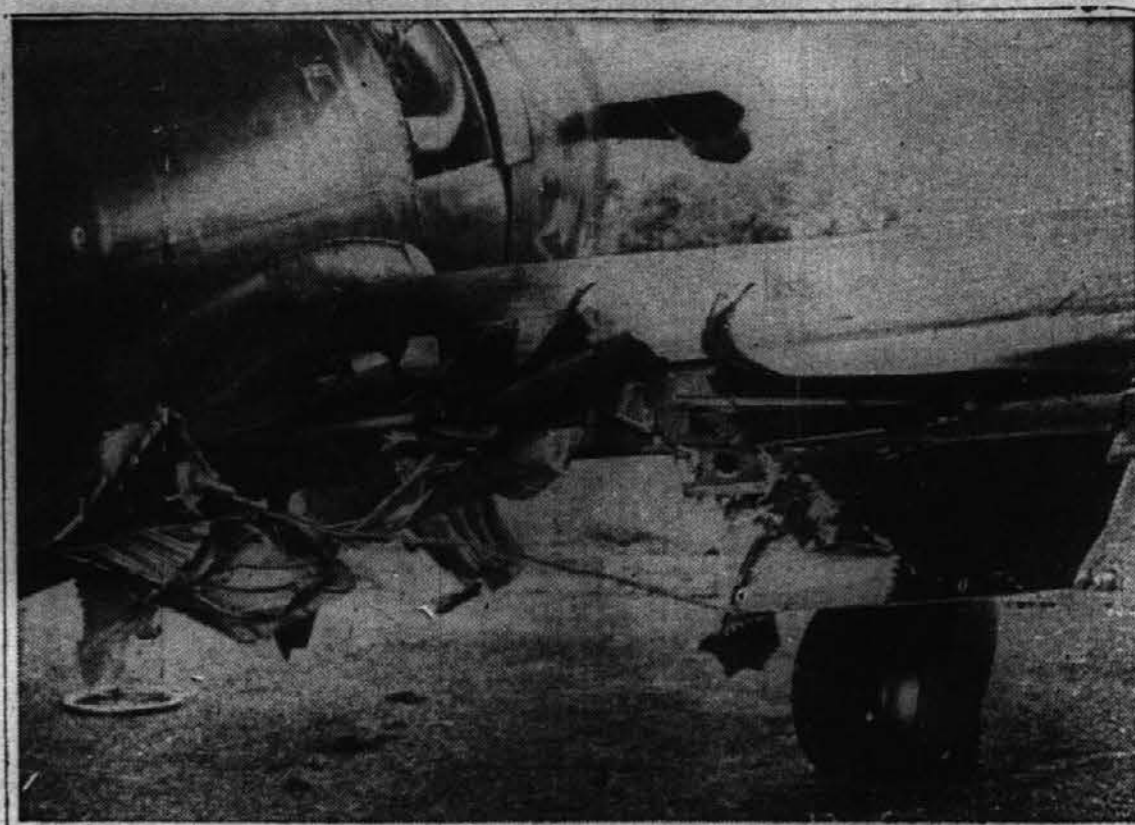
IZREKI

Ko si prihrpel vrh gore, ozrl si trikrat se okoli, in brž meglice ti vele: sedaj pa zdrsi zopet doli! Tako je, glej, človeška čast le kratko dobo tvoja last.

Za dolar je še božji lon, a ni ga več za milijon.

Na plesu ti je polnih rok, doma pa poje krop in sok.

NAZAJ JE PA Vendarle PRIŠLO

Letalo P-47 Thunderbolt, v katerem je bil za "kočijaša" Liet. Justus Foster in Junction City, Ky., je imelo to smolo, da so si ga nazaj izbrali za svojo žrtev neke nad Francijo. 20-milimetrski krogle so predrele desno krilo, kakor kaže slika. Napadalec so pustili letalo pasti na zemljo, toda Foster je priletel z njim nazaj v Anglijo. Skrivali so ga oblaki. Pristal je z največjo težavo, šlo je pa le.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

SKLEPI KONFERENCE V MOSKVI HUD POPER ZA NEMCE

Bern, Švica. — Nemce v Rajhu je najbolj občutno zadela vest, da je sklep moskovske konference ta, da se upostavi zopet neodvisno Avstrijo. Druga točka je zagotovitev Rusije, da ne bo sklepala z Nemci separatnega miru, kar so Nemci trdili, da bo z Rusi lahko sklenili separatni mir. Nazivljajmo ne vedo z čim bi se farbali domačo in tujo javnost.

DEVET RUDARJEV UBITIH

Charleston, W. Va. — V Boone okraju, kakih 25 milj od tukaj, je nastala v Nellis premogokopu eksplozija, v kateri je zginilo devet premogarjev življenj. Dvema pa je zasulo izhod in ne vedo da sta pri življenju ali ne. Premogokop je last od American Rolling Mill Co. Eksplozijo je povzročil plin.

VELIK AMERIŠKI KONVOJ DOSPEL V ANGLIJO

London, Anglija. — "Evening Standard" poroča, da je dospel v neimenovano luko v Angliji eden dosedaj najštevilnejših ameriških konvojov. Prijeljal je s seboj veliko število vojaštva in vojnega materiala. Konvoj ni opazil na poti nobenih submarinov.

KAJ JE LIRIKA?

Lirika ali lirsko pesništvo je

tisto pesništvo, ki izpoveduje, v nasprotju z drugim, ki pripoveduje ali prikazuje. Izpovedovati se pravi, izražati to, kar smo notranje doživeli. Zato lirika podaja to, kar giblje našo notranjost, srce in razum, skratka, življenje, kakor ga dojemata srce in duh. Tako izraža lirika čustva ali pa misli, Lirične so tako večinoma vse naše narodne pesmi, tiste, ki jih pojo fantje na vasi. Ime lirika pa pride od glasbenega instrumenta "lira", ki so ga uporabljali stari Grki pri svojih pesmih. Z liro so namreč spremljali besedilo in melodijo pesmic, ki so izražale njihovo čustveno in miselnost življenje.

RAZNOTEROSTI

Beseda "candy" pomeni v Indiji težo okrog 50 funtov.

Ptič "robin" je državni ptič v Michiganu, Virginiji in Wisconsinu.

Alpe krijejo toliko površine, kakor Anglija, Škotska in Valška skupaj.

Najmanj 75 vrst užitnih morskih rastlin raste v vodah okrog Havajskega otočja.

Približno 50 odstotkov vseh cvetlic na svetu je rdečih ali vsaj rdečkastih.

Še leta 1830 je bilo v Zedi-

njenih državah poljsko orodje za pospravljanje pridelkov ravno take vrste, kakor so ga imeli ljudje v svetopisemskih časih.

JAPONSKI ČEVLI

Japonci hodijo obuti v odprti čevlji, ki niso drugega, kakor podplat privezan na nogo z jermen. Glavni jermen gre med palcem na nogi in ostalimi prsti skupaj. Japonci vojaki so od doma tako navajeni na te vrste obuče, da ne morejo hoditi v takih čevljih, kakor jih imajo naši vojaki, zato so njihovi vojaški čevlji napravljeni tako, da je palec obut zase, drugi prsti pa skupaj zase, podobno kakor naše delavske rokavice, ali pa rokavice za prav majhne otroke.

IZBOLJŠAL LASTNO IZNAJDBO

Ne samo enkrat, temveč dvakrat je Carl M. Friden iznašel računski stroj, ki sešteva, odšteva, množi in deli, kakor bi mignil zajec z repom. Samo na gumb je treba pritisniti, pa je vse izračunano. Ta stroj je narejen iz 5500 delov. Matematični vedo, da računski stroj ni nič novega, ker je bil njegov princip znan že pred 123 leti, vendar, ko je Friden predstavil svoj drugi model, ki zelo prekaša prvega, je moral vse tako iztuhati, da ni nikjer prekršil pravic na razne patente za svoj prvi računski stroj, ker so tisti patenti še zmeraj veljavni.

DOM NI VAREN KRAJ

Na ženski konvenciji za varne domove, v New Yorku, je prišla na dan trditve, da so ameriške hiše ali domovi najmanj varni prostori na svetu. 50.000 oseb je bilo ubitih v sled nesreč po domovih v Ameriki od Pearl Harborja. Kaj je krivo teh nesreč? Eden pade po stopnicah, drugemu spodrsne na preprogi, tretjega strese električni tok — kar je lahko smrtno nevarno, če ima človek pri tem mokre roke —, zopet drugi se zaletijo z glavo v kak rob ali odprta vrata, ali pa pridejo otroci do vžgalic, in vsi vemo, kako hitro lahko pride nesreča iz tega.

Pri tej priliki je prišlo tudi na dan, da nam bodo po vojni začeli postavljati hiše nove vrste, ki bodo napravljene tako, da se nobena podobna nesreča v njih ne bo mogla pripetiti, vsaj tako lahko ne.

DARILA ZA VOJAKE

Stric Sam želi, da bi vsi njegovi fantje imeli kar najbolj vesele božične praznike. Tis-

SLOVANI V OGLEDALU

Naslov temu članku smo dali mi. V teh najresnejših časih za slovanstvo in Slovane, katerih bodo Slovani sami odločili s svojim zadržanjem in obnašanjem, ali bodo prihodnja stoletja živeli skupaj kot bratje in sestre, ali pa bodo pocepljeni eden proti drugemu porazdeljeni pod tuje vlade životarili, dokler se ne bodo izgubili v morjih tujih narodnosti, se nam zdi vsaka beseda, ki jo kdo izgovori ali napiše v dobro Slovanov važna in pomembna. Tako beremo te dni v clevelandskem "Glasu," glasilu SDZ, od zadnjega tedna izpod peresa našega slovanoljuba g. Jože Grdine, med drugim tudi to-le:

"Mi Slovenci zelo poudarjamo Slovan pa Slovani, to je pa tudi vse. Za zblizanje pa tudi Slovenci nimajo smisla, ampak koše besed. Kako, saj še svojih lastnih sobratov v bivši naši Jugoslaviji, bratov Srbov ne poznamo, ki so nam poleg Hrvatov najbližji, s katerimi smo bili skupaj v eni državi. Pa poslušajte kake bedastoče in natolcevanja in sovraštvo je napram Srbom! Pa kdo so Srbi? Pristni Slovani! Kriče, da so za Slovane, pa ne marajo za Srba, ne za Poljaka, ne za Slovaka, za Čeha v toliko, ker so "napredni," ne vedo za Ukrajince ali bolje rečeno Maloruse, kar jasno kaže slučaj pri S. D. Z.

Ze pred leti sem pričel agitacijo pri Jugoslovanskih vojni veteranih, da se prične delovati na to, da se Slovani zblizamo. Pri njihni prireditvi 1. 1934 in potem pri J. K. vrtu sem obšel naselbine Velikorusov in Malorusov, Poljakov in Slovakov in drugih, da so prišli k nam in to celi pevski zbori v svojih narodnih nošah. Med temi so bili ravno ti Ukrajinci, ki so vselej poslali po cel pevski zbor, okrog 60 pevcev, tako Rusi in drugi. Radi tega sem se jaz tudi odzval.

Danes, ko bi se moralo nekaj storiti za ujedinjenje Slovanov, pa drug drugega ne poznamo. Slovenec pozna le sebe, za Srba ne mara, Čeh krivo gleda Poljaka, in Poljak ne mara za Čeha, Ukrajinec noče biti Rus, dasi je pravilno Rus, hoče le neodvisno Ukrajino. Hrvat se rajši z vragom zveže kot s Srbom. Slično sem opazil pri Ukrajincih; vse je bilo le Ukrajinci pa Ukrajinci, Slovana nikjer; pa me pokliče stolaravnatelj k besedi. No, pri meni niso bili le Ukrajinci, bili so Slovani in poudaril sem, da

Slovani, če hočemo, da ne bodamo tlačani, moramo skupaj. Takrat je pa zagrmel aplavz, kar je poročal že brat Ponikvar, kako so ploskali. Preprosti narod je za slovanstvo, ampak voditelji so taki, da vidi-jo le sebe in svoje koristi: to nas tlačijo.

Se spominjate Vseslovenskega kongresa v Detroitu lansko leto in potem tiste parade lanskega junija v Clevelandu? Kakšen triumf, kakšna glori-ja! Slovan vstaja, smo dejali, pa smo se bridko zmotili. Gledal sem položaj oz. volitve v Detroitu. Za glavo sem se prijel, ko so prili v urade ljudje, ki jim je za slovanstvo toliko kot za lanskega snega. Vem, kaj pišem in lahko zapišem. In kaj je s tistim Kongresom? Mrtvilo! V zasmeh smo vsem nasprotnikom Slovanov. Pa v Clevelandu? Bil sem pri odboru. Šlo je, četudi počasi in smo kolektali za "stempse" dolar, dva, itd. Ko je bil uspeh tistega velikega Slovenskega dne, so sedli na krmilo "profesionalni voditelji," ki jim je šlo le za naslove, pa je vsa stvar padla v vodo in vsa stvar je na mrtvi točki. Zakaj? Zato ker voditelji nimajo srca za slovanstvo in imajo besedo samo na jeziku.

Slovan, Slovan, seveda! pa smo le Slovenci, le Ukrajinci, le Hrvatje, le Poljaki, le Čehi, da, še več: tudi Bosanci, Macedonci pa Črnogorci, itd. Kakšne narodnosti pa so Macedonci, pa Črnogorci, pa Bosanci? Dokler ne bomo res Slovani, le Slovani, ne pridemo nikamor! Kdor misli, da je Slovan le tisti, ki je naprednega mišljenja, da mora biti Slovan, tak in tak. Slovan mora spoštovati Slovana, je-li prepričanja takega ali drugačnega, je-li bel ali rdeč ali pa zelen, je vere te ali one, je delavec ali duhovnik, škof ali pa policaj, revež ali bogataš, itd. Tako jaz razumem slovanstvo. Nihče ni Slovan, kdor poudarja, da je Slovan, pa udriha po Srbih ali Rusih ali drugih, tak je laži Slovan. Spoštovati vse enako, se zblizati z vsemi, se spoznati na take ali podobne načine kot se je zadnjič pri Ukrajincih Slovenska dobrodelna zveza, za tem moramo stremeti!

Jože Grdina, član društva Presvetega Srca Jezusovega, št. 55."

Tem umestnim besedam g. Jože Grdine mora vsak pravi Slovan le pristaviti: Podpora!

tim vojakom, ki so bili poslani čez morje šele sedaj, to se pravi, ki so zapustili domača pri- stanišča po 30. septembru, lahko pošljemo božične zavoje do 10. decembra. Morsko do veselo te prilike in tega obvestila. Zavoji res ne smejo biti veliki, majhnih zavojčkov pa lahko pošljete kolikor hočete.

PREVEČ ZAPOLEN, DA BI SE DAL PRESTRAŠITI

Ravno ko je bil neki J. B. Church najbolj zaposlen v svojem "service station" v Los Angelesu, sta prišla noter dva roparja in zahtevala, naj jima izroči denar. Možakar je kar naprej delal in se za oba lopova niti zmenil ni. Nekaj časa sta čakala in gledala, potem sta jo pa brez vsega nadaljnega spet pobrisala. Eden je še rekel vznevoljen: "Aw, nuts!"

V STEKLENCI ČEZ MORJE

Prostak W. N. Moriarty, doma iz Mount Vernon, N. Y., parašutnik, je bil nastavljen v Fort Benning, Ga., kar pomeni, da najbrž ne bo še tako hitro poslan prek morja v boj. Toda on bi bil rad poslan čez morje. Ko je dal trinajstič kri-

Rdečemu križu v Atlantici, Ga., je rekel: "Če drugače ne pridem tja, bom prišel pa po malem, v steklenicah."

FANTJE POJEDO VEČ

Za tiste, ki živijo na farmah, naslednje morda ne velja, toda za one, ki si morajo ves življenjski kupovati, tvorijo prehrana družine največji izdatek. Oso- bje, ki se ukvarja s statistiko pri Metropolitanski življenski zavarovalni družbi, je dognalo, da stane povprečne starše, ki imajo \$2,500 skupnih letnih dohodkov in družino od troje do šestero oseb, samo hrana za enega otroka od rojstva do 18. leta \$2,360 za fanta, in \$2,180 za deklico. Te številke slonijo na cenah, kakor so bile v letih 1935 in 1936.

KAKSNA 'NEODVISNOST' IN 'DEMOKRACIJA' SE OBETA STARI DOMOVINI?

P. Bernard Ambrožič

Ustavimo se najprej pri dveh resolucijah Slovenskega Kongresa v Clevelandu! Ena resolucij se glasi:

"Na podlagi teh dejstev izjavlja Slovenski narodni kongres, da je demokracija, federativna Jugoslavija ... neodvisna od vsake posamezne tuje sile, potrebna za vse jugoslovansko ljudstvo ..."

Druga resolucija se glasi:

"Slovenski narodni kongres je prepričan, da je trajen mir mogoč, če se izpolni sledeče glavne zahteve:

5. Demokratična organizacija posameznih držav in državljani skupin, zavarovana z ustavi in z demokracijo celote, da se prepreči vsak poizkus diktature pod katerikoli imenom, ki ne ogrožuje in ne posega neposredno prizadetega ljudstva, ampak varnost vseh demokracijskih narodov."

Tako je govoril Slovenski kongres! Doslej še nismo slišali, da bi se bil vršil kak drug kongres, ki je odpravil te resolucije in sklenil drugačne. Torej smemo po vsej pravici sklepati, da ravno omenjeni resoluciji še veljata in se je dolžan po njih ravnati SANS, pa tudi vsak posamezni Slovenec, ki se kakorkoli bavi s temi reči. Zlasti pa kak častni predsednik SANSa!

Kako pa je v resnici? Morda ste sami brali Adamičev tretji "Bulletin of the United Committee", ki je bil te dni razposlan. V njem objavlja Adamič na prvem mestu poglavje iz svoje napovedane knjige, polno ugibanja, kakšna utegne biti bodoča Jugoslavija. Tam beremo te besede:

"I believe that a majority of people forming the Yugoslav Liberation Front and the Bulgarian underground are eager or ready for SOVIETIZATION, but they know that, in view of the difficulties such a proposal might create between Russia and the Anglo-Saxon allies, the Soviet may not want them."

Mi smo že nešteto krat povedali na podlagi poročil iz domovine, da je Osvobodilna Fronta komunistična stvar in da ji gre za SOVJETIZACIJO Slovenije in cele Jugoslavije. Z drugo besedo — za komunizem! Tisti med nami, ki so do ušes zaljubljeni v Adamiča, nam silno zamerijo, da se drzemo povedati resnico. Zadnjič smo se sklicevali na ameriškega reporterja z imenom De Luca. Ni pomagalo. No, zdaj se lahko sklicujemo na samega Adamiča! Ali boste zdaj dejali, da tudi sam Adamič ni dovolj verodostojna priča??

Zdaj smo prišli skupaj celo z Adamičem in vemo: Osvobodilna Fronta ali partizani — hočejo sovjetizacijo in zanje delajo! Sovjeti — kaj to pomeni? To pomeni, da bi Jugoslavija s Slovenijo vred ne bila "neodvisna od vsake posamezne tuje sile", kot je to zahteval Slovenski

kongres, zakaj sovjetizacija pomeni vso odvisnost od U.S.S.R.! To pa je po našem skromnem mnenju za ves Balkan — tuja sila!

In dalje to pomeni, da bi bodoča Jugoslavija s Slovenijo vred ne bila varna pred "diktaturo pod katerikoli imenom", kar je istotako zahteval Slovenski kongres!

In vendar je šel SANS, ki je dobil nalogo, ravnati po resolucijah Slovenskega kongresa, za Adamičem in z njim vred podpirati partizane, oziroma Osvobodilno Fronto v starem kraju ... Kako more še kdo reči, da "se SANS ni v ničemer oddaljil od nalog, ki mu jih je bil dal Slovenski kongres"????

Sicer pa pogledimo še dalje, kaj se ima po Adamičevih mislih zgoditi v naši stari domovini — "If Sovietization — with all it implies — does occur ...". Kaj bo torej prinesla sovjetizacija, ako se posreči partizanom, da jo izvedejo? Berimo dalje:

"The Yugoslav or the Balkan federation would become a republic WITHIN THE SOVIET UNION, and would most likely be headed by TITO or DIMITROFF. Or there may be a number of small Soviet republics: Slovenia, Croatia, Serbia, Macedonia, Bulgaria etc."

Vidite! To je NEODVISNOST OD VSAKE TUJE SILE in VARNOST PRED DIKTATURO, ki oboje nosi v svojem programu partizanstvo!! Da, tudi "varnost" pred diktaturo! Doslej se menda vendar še nihče ne upa trditi, da so sovjeti pod demokracijo, ne pa pod diktaturo! Ali bo kar čez noč vse drugače? Slovenski kongres, kam so izginile tvoje resolucije? Kdo je dal SANSu oblast in pravico, da jih vrže med staro šaro in se vdnja partizanstvu — za NEODVISNOST Slovenije in za DIKTATURO v njej?!! Kako naj kak Dimitroff pride do vlade tam — brez diktature?

In kam se bo dejala v senci ODVISNOSTI in DIKTATURE v novi Sloveniji tista premila "demokracija", ki stoji v resolucijah Slovenskega kongresa skoraj za vsako četrto besedo? Nekaj nam tudi o tem ve povedati slavni pisatelj: "They will kill ... kill ... execute ... purge ...". Ali je imel Slovenski kongres v mislih te vrste "demokracijo"?

Čujemo, da se ima sestati dne 14. novembra k svoji seji SANS. Upamo, da so odborniki SANSa, ki so brez pridržka za partizanstvo, že prebrali Adamičev Bulletin umara 8. Zato bi jih bilo zanimivo gledati na njihovi seji, če jih bo oblivala rdečica sramu ali jih ne bo ...

Adamič ima nad svojim poglavjem naslov: "The Yugoslav People are through Fooling Around."

Vse pa kaže, da odborniki SANSa še davno niso "through fooling around" ...

MEH ZA SMEH

ZASLUŽEN ZUPAN

Zupan neke občine je predlagal na seji občinskega sveta, naj bi slika bivšega župana krasila sejno dvorano. Svoj predlog je utemeljil takole:

"Rajni župan je že davno zaslužil, da bi bil obešen v tej dvorani, toda dokler je bil živ, se je temu krčevito upiral."

LJUBEZEN ALI REVMAZEM

Zena: "Moj prijatelj je že dvajset let oženjen, pa vendar sedi še večer za večerom

doma pri svoji ženi. Vidiš, to je ljubezen."

Mož: "Zdravnik pa pravi, da je to revmatizem."

PO VOJAŠKO

Polkovnikova žena: "Za božjo voljo, tvoja pipa smrdi, da je ne morem več prenašati!"

Polkovnik (slugi): "Primi torej in nesi ven!"

Sluga: "Oprostite, gospod polkovnik, koga ste mislili, go dar sedijo večer za večerom

Trije ameriški inženirji gledajo, kako britiške čete korakajo čez pontonski most, ki so ga Amerikanci pravkar naredili čez reko Volturno v Italiji. Most je bil postavljen kljub silnemu ognju od strani Nemcev, ki so se zastonj trudili, da bi obdržali svoje tamkajšnje postojanke in pognali Zveznike nazaj. Nemci sami so morali nazaj.

O RAZNIH STVAREH

KAVA

Razlikujemo do 60 vrst dreves kavovca, izmed katerih sta najvažnejša arabski in liberijski kavovci. Zreli plodovi so mesnate barve. V njih je dvojno semen, ki sta vsako zase oviti z dvema luska. Kavina zrna pridobivajo tako, da v posebnih strojih odstranijo zunanji mesnati del plodu, zrna vložijo v vlažno v velike posode, kjer nastopi neko vrenje. Od tega vrenja je odvisna kakovost blaga. Zrna nato na soncu posušijo. Taka kava ima še obe luski in se kot surova kava razpošlja v luščilnice. Tu ji odstranijo obe luski, nato zrna še ogledajo, da se svetijo. Včasih jih tudi mažejo z oljem, da dobe lepšo zunanost, kar pa v solidni trgovini ni dovoljeno.

V kavi je kofein, ki je močan strup. Povzroča nervoznost. Kavina zrna pražimo, zmeljemo in zmleto kuhamo za kavo. Pri kuhanju kave rabimo tudi kavino primes (cikorijo).

Tovarna kavinih primesi dobi na drobne kose zrezane in posušene korenine cikorije. Te v odprtih ponvah dobro posušijo in v zaprtih pražilicah sprajžijo. Nato jih zmeljejo v moko, ki jo presejejo in jo nato spravljajo v škatle ali zavitke za prodajo.

Cikorijo ali kavino primes izdelujejo tovarne tudi iz korenja in fig, ki jih prav tako sušijo, pražijo in meljejo.

STAROST ZEMLJE

Zelo zamotano je vprašanje pa tudi način, po katerem odražajo razni učenjaki starost zemlje. Nemogoče je iti v podrobnost. Le po vrhu pregledno glavne metode kakor tudi rezultate, do katerih so učenjaki posameznih strok prišli.

Fiziki jemljejo v pomoč notranjo zemeljsko temperaturo, po kateri naj bi spoznali starost zemlje. Eden od teh, Anglež, se naslanja na geotermične stopnje in na povprečno brzino, s katero se prenaša temperatura od sloja do sloja. Po tem je dognal, da je zemlja nastala pred 20 do 40 milijonov leti.

Geologi se obračajo zopet k drugim pojavom. Dež, ki pada, razstavlja posamezne dele zemeljske tvari pa jih nosi s seboj na izvestno mesto, kjer bo iz tega nastalo sedimentno zemljišče. Dovolj je, da izračunamo povprečno letno erozijo, več za čas, ki je pretekel, med tem ko je neko sedimentno zemljišče nastajalo. Ta metoda je dokaj negotova, pa so tudi rezultati o času zemljinega nastanka negotovi. Geologi mu odražajo na ta način 5, 8, 13 pa tudi več milijonov let! Astronomi gledajo na nek

pojav, ki se razvija enakomerno in po tem pojavu računajo hitrost sedanje zemeljske evolucije, da morejo po tej dognati hitrost te evolucije v preteklosti. Na primer: Pot vseh planetov, po kateri se gibljejo okrog sonca, je podrejena stalnim spremembam. Če računamo spremembe na zemeljski poti, ki nastajajo radi gibanja Meseca ali Merkurja, pridemo do zaključka, da pada začetek zemlje v čas pred dvema milijardama let ali celo pred desetimi milijardami let!

Oceanografi se naslanjajo na količino soli, ki jo vsebuje morje. In po tej ugotovitvi starost vode, ki je nastala na površini zemlje. To se je po njihovih računih zgodilo pred kakimi sto milijoni let. No, morja so se pojavila na zemlji šele takrat, ko se je storila zunanja zemeljska skorja!

Novejša raziskavanja zemeljskega nastanka temelje na hitrosti desintegracije radiuma in uranijuma. Po teh raziskavanjih znaša starost zemlje od 1400 — 3400 milijonov let!

NAGROBNI NAPISI — ODSEV ŽIVLJENJA

Nagrobne napise imenujemo po stari grški besedi še danes epitafi. Epitafi so odmevi grobov in nam pričajo o plemenitosti pokojnikov in tistih, ki so jim postavljali nagrobne spomenike.

Nagrobni napisi so zapisani za dolgo dobo let in morajo biti lepi, plemeniti in do bro premišljeni. Tako vsaj so razumevali epitafe stari Grki in Rimljani, ki so nam zapustili v nagrobnih napisih nedosegljive pesniške lepote. Da nič ne omenjamo grobnih napisov po katakombah.

Na grob svojemu detetu je napisal plemenit Grk najslajši epitaf, ki si ga moremo misliti: "Zemlja, bodi lahka nje mu, ki te je tako malo težilo." Francoski pesnik Scarron pa je ukazal takole napisati na svoj grob: "Ta, ki tu počiva, je bil bolj pomilovanja vreden ko zavdanja. Tisočkrat preje je umrl, preden je izgubil življenje. Človek tiho hodi, da ga ne prebudiš. To je prva noč ko ubogi Scarron mirno spi in sanja."

Tudi v Ardentini sem videl mnogo prav prikladnih in u-speljih epitafov. Na pokopališču Flores lahko berete na primer tale napis na probu nekoga šaljivega zdravnika (v rimah): Popotnik, tukaj spi zdravnik doktor Farfante. Najboljše je, če hitro in tiho bežiš od njegovega groba. On je nosil ljudem smrt. Utegnil bi se zbuditi in nadaljevati s svojim poslom.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

14. Nedelja — 22. pobinkoština
15. Ponedeljek — Leopold
16. Torek — Gertruda
17. Sreda — Gregor, čud.
18. Četrtek — Posv. baz. sv. Petra
19. Petek — Elizabeta
20. Sobota — Feliks

DRUGA NEDELJA V NOVEMBRU

Še za korak naprej se moraš pomakniti in učiti od katoliške cerkve in njenega razmerja do Kristusa v presv. Rešnjem Telesu.

Kristus v Zakramentu ni le življenje cerkve, središče tega življenja, da izgine življenje, kadar izgine On. Nasprotniki katoliške cerkve ne morejo zapopasti, odkod ta cerkev zajema svoje kreposti in svojo skrivnostno moč. Nešteto krat so zle sile že naznanile svetu konec cerkve, napovedale njen pogin.

Prav do današnjih dni pa še ni nikjer konca, nikjer pogina. Odkod taka življenjska moč, skrivenosti in moči, ki je osredotočena v skrivnosti presv. Rešnjega Telesa.

Uči se od katoliške cerkve. Tudi ti lahko postaneš in boš postal deležen take skrivnostne moči, ako čeniš in čišlaš presv. Rešnje Telo, kakor čeni in čišla ta Zakrament sv. katoliška cerkev. Cerkevna moč je tudi tvoja moč.

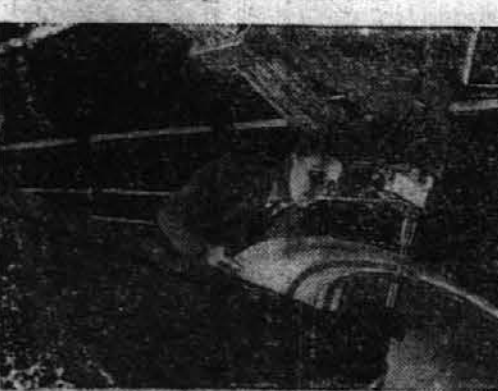
ne, ki se najbrže ni štela med sorodnike, ki jih omenja napis, se je pritožila, da se mora postaviti napis na prejšnje mesto. Sodnik pa se je skliceval na družabno dostojnost in mir in je odločil, da obvelja nadzornikova. To se je zgodilo v najnovejšem času.

ALI GREŠTE VI V KALIFORNIJO?

Avtomobilska transportacija na razpolago. Vozite se kakor v svojem. Vzemite seboj družino. Najnovejšega tipa avtomobili. Za informacije kličite Mansfield 3700, ali pa pišite na: California Car Co., 4715 Madison Street, Chicago, Ill.

V tej Chicaški vojni tvornici, električna sila pomaga izdelavati zobčasta gonilna kolesa za motorje P-T čolnov.

Tu je nov električni stroj, ki ga uporabljajo pri varenju aluminastih predmetov, ki se rabijo za opremo P-T čolnov.

MOČNE MALE LADJE MORNARICE ZD. DRŽAV

Kakor ognjena črta strele drve po morju P-T čolni nasproti velikim japonskim ladjam.

Te male vojne ladje ameriške mornarice so dosegle priznanje naših narodnih borilcev ... ki jih hočejo imeti več in več.

Tej zahtevi bo ustrezno, ker električna sila, ki je energija vojne prizvodnje, je hitra pri delu. Pospešuje vse operacije pri izdelovanju. Reže, brus, vari in zbija ... pripravlja in sestavlja električna sila pomaga izdelovati P-T čolne na debelo.

Električna sila pospešuje vojno proizvodnjo.

Elektrika je šla na vojno — ne trajte jo!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Zalaga potrebno električno silo za vojno proizvodnjo v Chicago

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois Severna Amerika. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vse za enega, eden za vse." GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushak, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedie, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klopce, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Matthew Kabe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROČNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovach, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Denha, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenc", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, pokojinskih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četr milijona dolarjev.

Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cam) za odrasli oddelci. Sprejme se vsak krstolčan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelci od 16 do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto vira.

Poleg smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (icam) tudi bolniško podporo in svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in pokojnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v njeno areno!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali list-mene na gl. tajnika: FRANK J. WEDIE, 301 Lime St., Joliet, Ill.

Dopisi lokalnih društev

DRUŠTVO SV. DRUŽINE ST. 11 DSD.

Pittsburgh, Pa.

Članstvo se vabi na sejo, katera se vrši v nedeljo 14. t. m. v Slov. Domu, ob 9:30 dopoldne.

Mnogo vas je kateri niste zadnji mesec plačali svojih asesmentov, zatoraj ste naprošeni, da pridete na sejo, kajti

tudi ta mesec ne bo mogel tajnik iti po hišah kolektat.

Bliža se nam glavna letna seja, na kateri bo moral dati Odbor račun od svojega poslovanja. Vsed tega se opozarja vse one, kateri še kaj društvu dolgujejo, da poravnajo do konca tega leta. Na 6-mesečnih računih meseca julija t. l. so naši nadzorniki opazili, da je mnogo takih, kateri bi lahko plačali kar dolgujejo, če bi le hoteli. Za tako malomarne člane in članice ne prevzema nikake odgovornosti vaš

Odbor.

RAZMERE V NEMČIJI

Bern, (ONA). — Vsa Nemčija je danes v krepkih "zračnega strahu" najhujše vrste.

Vsakdanja hrana povprečnega Nemca je danes krompir in kisl zelje. In narod je zopet začel čitati časopise, katerih ni skoraj nikdo več pogledal od El Alameina in Stalingrada sem.

Nemška propaganda se skuša boriti proti splošnemu pesimizmu in pobija malodušnost s tem, da menjava zvito in komplicirano rezoniranje z brutalnim priznanjem neprijetne resnice. Goebbels pripoveduje ljudstvu, da so nemškemu narodu težkoče potrebne, in da brez neuspehov ne gre, ker se šele na njih preizkusi trdnost vstrajnosti in živavosti.

V švicarskem listu "Gazette de Lausanne" je bil objavljen potovalni opis očividca, ki je šriom vse švicarske dežele vzbudil največje zanimanje.

Nekateri izvečki iz tega članka so naslednji:

"Nemško civilno prebivalstvo ni kazalo tolike vnemosti in zanimanja od onih tragičnih dni Stalingrada in El Alameina. Časopisi, katerih že mesece in mesece ni nikdo več pogledal, zdaj zopet trgajo prodajalcem iz rok.

"Povprečni Nemec pa še vedno ni popolnoma jasno spregledal in ni precenil globočine sedanje krize Hitlerjevega režima. Tudi ko bi bila danes objavljena velika nacistična zmaga, to ne bi povzročilo med ljudstvom nobenega veselja, že radi tega ne, ker povprečnemu Nemcu ni do tega, da bi praz-

noval karkoli. Globok pesimizem je naenkrat nadomestil prejšnje absolutno zaupanje — ona za Nemce tako posebno značilna vera zdaj v večini nemškega naroda ne obstoja.

"Ta nenadni prehod iz enega skrajnega duševnega razpoloženja v drugo, in sicer nasprotno razpoloženje, je najgloblji vzrok sedanje velike krize v Nemčiji, ki počasi odjeda vse korenine Hitlerjevega režima.

"Ako hočemo biti popolnoma odkritosrčni, moramo priznati, da je prvi vzrok zavezniška zračna ofenziva. Nemogoče bi bilo, preveč poudarjati ali pretiravati strahoviti učinek anglo-ameriških zračnih napadov. To nikakor ni le dejstvo, da je na primer Hamburg postal kup razvalin in da je Essen danes le še ogromen kup razvalin, v katerih tli pritenjen ogenj, niti, da so doživela druga mesta kot Koeln, Duesseldorf, Duisburg in Rostock podobno katastrofo. Gre tudi za vse druge kraje, ki leže v bližini teh udarjenih mest in tudi takih vasi in krajev, ki se nahajajo zelo daleč proč od zon bombardiranja.

"Vseposvdo so danes ljudje v strahu, povsod se zvijajo v krčih te psihoze zračnih napadov, kajti ta nevarnost zdaj že ni prenehala celo leto dni. Mnogokrat, in ob mnogih prilikah je bilo že opisano porušnje in opustošenje povzročeno od zračnih napadov — strah pred njimi je bil pravi vzrok in bistveni povod za polom Italije. Nemci pa se tega še mnogo bolj

boje, kajti zdaj je prišel čas, ko je postalo popolnoma nemogoče nadomestiti tudi najmanjši kosček obleke, vsake vrste pohištvo, predmete v gospodinjstvu ali pa zaloge živeža.

"Tudi druge stvari seveda pomagajo demoralizirati nemško ljudstvo. Kaj s svojci, očeti, sinovi, brati, ki so na frontah. Od njih prihaja le malo in redkih vestí.

"Govorniške finese nemške propagande so postale brezuspešne, ker nikdo ne čita več uradnih objav in komunikacijev. Ako stopite v nemško kavarno, boste našli Nemce v vrstah, čakajoče na svoje dnevne deleže kave, sladoleda ali "ersatz" — puddinga — nikdo se ne postavi v vrsto, da bi poslušal novice na radiu.

"Kam je usmerjen splošni interes, je najlažje spoznati iz govorov v železnicah ali kavarnah. Nemški narod je zdaj že predolgo v položaju, v katerem mu je odvzeta vsaka iniciativa, tako da ni misliti na kakršno koli resno opozicijo. Oborožene mase SS-čet pa so trdno odločene ostati na vsak način na konju, in obdržati v svojih rokah vso oblast, in pri tem jim pomaga z največjo verno Himmlerjeva Gestapo. Vendar bo pa ta splošna nezadovoljnost počasi izpodjedala vojne sile Reicha, ker brez podpore širokih mas ne more nobena vlada obstojati pod tako veliko napetostjo."

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

bi, ker odbor se prav pridno pripravlja in trudi, da bo lahko postregel vsem in vsakemu posebej v njegovo zadovoljstvo, in sicer brez pointov. Torej na svidenje dne 21. novembra v šolski dvorani, do tedaj pa pozdravljeni! Za odbor

Mary Kovačič.

KONCERTNE VSTOPNICE Chicago, Ill.

Ker so naši koncerti naša skupna kulturna zadeva in ker je pol čistega prebitka s Cukaletovega koncerta, ki se je vršil dne 31. oktobra letos, namenjenega za SANS in naše pomožno gibanje JPO-SS v enakih deležih, se je par mesecev pred koncertom poslalo po nekaj vstopnic vsem slovenskim društvom v Chicagu s prošnjo, naj jih kar največ razpečajo med svojim članstvom, a izkupiček pa pošljejo z neprodanimi vstopnicami vred mení na sledeči naslov: Zvonko A. Novak, 2349 Cleveland Ave., Chicago 14, Ill.

Veliko jih je to že storilo, a precej pa še ne. In ti se prosijo, naj to naredijo takoj ali pa vsaj do 29. novembra, za kar jim bom prav iz srca hvaležen. Zvonko A. Novak.

POSTOJANKA ŠT. 8 JPO-SS Chicago, Ill.

Prihodnja seja lokalnega odbora št. 8 Slovenska sekcija Jugoslovanskega pomožnega odbora se bo vršila v ponedeljek, 15. novembra, ob osmih zvečer,

"Jaz se počutim, kakor nov človek odkar rabim "RX 500 SUPPOSITORIES". VI SE TUDI LAHKO TAKO POČUTITE, POTEM ČE RABITE RX 500."

RX 500 RECTAL SUPPOSITORIES JE ZDRAVILLO PROTI ZLATI

ZILL Je uspešno zdravilo proti arbenju in krvavitvi clate žile. Narejene iz kvalitativnih sestavin. Za dovoljnost jamčena. Ako ni zadovoljivosti, naj se vrne škatiijo in denar se povrne. Pisma pisana v tujezmskih jezikih dobijo vso pozornost. Navodila so pisana v škatiiji v vseh jezikih, tudi v angleškem. Zakaj čakati? NE TRPITE — PRIHRA-NITE SI 50c. ZAVOJČEK z 12 — PO-REDNI CENI \$1.75. NAŠA PONU-BA: POŠLJITE SAMO \$1.25 (v čeku ali Money Order) s tem oglasom na:

A & B DRUG COMPANY Dept. A. 1230 W. Mitchell Street, Milwaukee, Wis. 4x

v Tomažinovi dvorani, 1902 W. Cermak Road, Chicago. To pot se osebna vabila ne bodo razposilala, zatorej prosim, da vzamete to naznanilo na znanje in se gotovo udeležite seje, na kateri bodo podani računi zadnjega koncerta Mr. Tomaža Cukala. Razdeljena bo najnovejša številka lista "The Bulletin", zatorej ne pozabite na to sejo prihodnji ponedeljek.

Rodoljubni pozdrav, John Gottlieb, tajnik.

POROČILO GLAVNEGA BLAGAJNIKA JPO-SS

V mesecu oktobru sem sprejele sledeče prispevke: Josip Okorn, blagajnik lokalnega odbora št. 2, Cleveland, Ohio, \$600.00; M. A. Schwartz, Waukegan and No. Chicago Community Chest, \$30.00; Nick Povše, blagajnik lokalnega odbora št. 12, Pittsburgh, Pa., \$11.00; John Dolene, tajnik podružnice št. 9, SANS, \$6.70; Joseph Krasovec, blagajnik podružnice št. 16, SANS, \$50.00; John Habjan, tajnik lokalnega odbora št. 31, Eveleth, Minn., \$52.20; Josephine Erjavec, tajnice lokalnega odbora št. 1, Joliet, Ill., \$550.00; Anna P. Krasna, (Glas Naroda), New York, \$10.50; Mrs. Mathews Lanus, Harmarville, Pa., \$10.00; Agnes Justin, Valley, Wash., \$10; skupaj \$1,330.40.

Prvega novembra 1943 je bilo v blagajni JPO-SS \$59,933.80.

Hvala lepa vsem darovalcem. V časopisih čitam, da sta lokalni odbor št. 2 in 35, oba v Clevelandu, imela zadnji mesec dve uspešni prireditvi, za kar pričakujem, da se bo naša blagajna povišala za par tisočakov v mesecu novembru.

Želel bi, da bi naši lokalni odbori poživali svoje aktivnosti v zimskem času, da bi kaj več nabrali za naše trpeče ljudi v domovini.

Leo Jurjovec, 1840 West 22nd Place, Chicago, Ill.

DRUŠTVO SV. VIDA

Štev. 25, KSKJ. CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strnisa; Tajnik: Jos. J. Nemanich, 1145 East 74th Street. Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu. V društvo se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelci; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k DR. SV. JOZEFA,

štev. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik. JOSEPH ZORC, tajnik. 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill. ANTON BESPALEC, SR., blag.

NAZNANILO

Delničarjem Tiskovne družbe "Edinost" se tem potom uradno naznanja, da se bo vršila letna seja te družbe dne 30. novembra 1943 v lastnih družbenih prostorih na naslovu: 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois, ob 8. uri zvečer. Vsi delničarji so prošeni, da se seje udeležijo. Oni delničarji, ki se vsled oddaljenosti seje ne bodo mogli udeležiti so prošeni, naj svoje morebitne nasvete za napredek družbe pisмено sporoče odboru, ki bo iste seji predložil.

Odbor Tiskovne družbe "Edinost".

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAN

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanja. — Mrvaška kapela na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

STUDENEC BLAGOSLOVA!

300 svetih maš letno, za žive in mrtve člane Mašne Zveze. Članarina za vsako osebo živo ali umrlo. 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti). Upišite vaše sinove vojake.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misijone, 3624 W. Pine Blvd. Dept. A. St. Louis (8), Mo.

Ne pozabite na "BARAGOVO PRATIKO" za prestopno leto 1944. Naročite si jo še danes!

PRIVILEGIJI

PROSTOST JAVNEGA GOVORA

PROSTOST VEROIZPOVEDANJA

PROSTOST OD POMANJKANJA

PROSTOST OD STRAHU

Te ŠTIRI SVOBODE so najdragocenejša last Amerike. Ohranili jih bomo potom združenih prizadevanj našega glavnega komandanta in njegovega štaba, potom naših mož v oboroženi sili ljudstva na domači fronti, ki zalagajo naše bojujoče se može z vojno municijo z nakupi Vojnih Bondov.

Ljudstvo mesta Chicage je prijazno vabljen, da se udeleži razstave Norman Rockwellovih famoznih originalnih slik, predstavljajočih ŠTIRI SVOBODE, ki se vrši pri Carson Pirie Scott & Company. Te krasne slike bodo na razstavi od 11. novembra do 22. novembra, pod pokroviteljstvom zakladniškega departmanta Zedinjenih držav, The Saturday Evening Post in Carson Pirie Scott & Company.

KUPITE VEČ VOJNIH BONDOV

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

Zakaj nas zapuščaš? Kdo nas bo hranil in napajal? In rekel jim je Kristus, Car nebeški:

Dam vam, je rekel, zlato goro, medeno reko, vinske vrtove, košate jablane. Siti boste in napojeni, obuti in odeti! Ivan Bogoslav pa je rekel: Oj ti Rešenik usmiljeni! Ne daj jim niti zlate gore, niti medene reke, niti vinskih vrtov, niti košatih jablan! Ne bodo znali ravnavati z njimi: pridejo k njim mogotci in bogataši, vzamejo jim to posest. A daj jim, Kristus, Car nebeški, daj jim svoje ime Kristusovo, daj jim sladke pesmi, slavne pripovedke o starih časih in o božjih ljudeh. In siromaki bodo hodili po svetu, pripovedovali slavne pripovedke, vsakdo jih bo obul in oblekel, nakrmil s kruhom in soljo. In reče Kristus, Car nebeški: Naj se zgodi po tvojem, Ivan! Naj imajo sladke pesmi, zvonke gosli, slavne pripovedke. In kdor jih nasiti in napoji ter obrani temne noči, temu dam jaz mesto v raju, zanj ne bodo zaprta vrata nebeška!

"Amen!" je rekel Ivan. "Kakšne pripovedke pa znata?"

"Vsake vrste znava, batjuška car, kakršne izvoli poslušati tvoja milost. Lahko ti pripovedujem o Eršu Erševiču, sinu Ščetinikovem, o sedmih Semjonih, o kači Gorinišči, o goslih samogodnih, o Dobrini Nikitiču, o Akundinu..."

"Kako to," mu je Ivan segel v besedo, "ali samo ti pripoveduješ pripovedke? Zakaj pa je ta starec prišel s tabo?"

Prsten se je spomnil, da je Koršun molčal skoro ves čas, in da bi ga rešil mrkosti, nenaravno za pripovednika, je naenkrat izpremenil besedo in pričel zbijati šale.

"Ta starec?" je rekel in neopazeno Koršunu stopil na nogo. "To je moj tovariš Amjelka Gudok. Brado ima dolgo, a kratko pamet. Kadar mastne govorim, puste v kraj pustim, kako smešno izpustim, takrat mi pritrjuje, skozi prste pogleduje, tudi prižvižguje, mene pohvaljuje in pomolčuje. No ti, ded, bela brada, ki kakor raca koraca, mož, ki imaš noge kot kokoš? Glej, da ne zaideva!"

"Kar je res, je res," je povzel besedo Koršun in se zdramil. "Naša čaša je polna zelenega vina, če sem do vrha nalil, ga bom tudi izpil! Tako je, ded, petelinov glas, pa krtovo oko; šla sva na pote, pojdeva daleč odtod!"

"Hej, ljubi - tararah plešejo koze po gorah!" je govoril Prsten in se prestopil na drugo nogo. "Koze plešejo, muhe orjejo, babuški Efrizini pa v levem ušesu zvoni!"

"Aja tutaja, aja tutaj!" ga je prekinil Koršun in se tudi prestopal. "Glej, na pesku rak sedi, pa se nič ne žalosti, tiho se ti v pest smeji. Ko bo dosti vode, konec bo nezgode."

"Ej, batjuška gosudar," je končal Prsten z nizkim poklonom; "ne glej naju po strani. To ni pripovedka, ampak samo uvod zaradi lepšega."

"Dobro!" je rekel Ivan zevaje. Rad imam dobre ljudi po tem, kakor se kažejo. Začnita pripovedko o Dobrini siromaku; morda zaspim, ko vaju bom poslušal."

Prsten se je poklonil še enkrat, se odkašljal in pričel:

"V knežji sprejemnici pri Vladimiru, knezu kijevskem, je bila slovesna pojedina, bilo je pirovanje za kneze, bojarje in mogočne junake. Bilo je proti večeru in bilo je sredi pojedine, ko se je oglasilo nekaj vsem v začudenje: zatrobila je vojna trobenta. In je izpregovoril Vladimir, knez kijevski, solncece Svjatoslavjevič: Hej, vi knezi, bojarji, silni in mogočni junaki! Pošljite poizvedovat dva mogočna junaka: kdo se je drznil priti pred Kijev? Kdo se je drznil zatrobiti med pirovanje kneza Vladimira?"

Zaumeli so razburjeni junaki sredi dvorišča; zazveneli so meči jekleni ob silnih bedrih; udarile so palice železne ob rdeča krilca, (krilce—stopnice pred hišo)

čapke so zletele po zraku vseprek. Nadeli so mogočni junaki bojno opravo, sedli na čile konje, pojezdili ven na plano..."

"Čakaj!" je rekel Ivan, da bi pridal več verjetnosti svoji želji, poslušati pripovednika. "Poznam to pripovedko. Pripoveduj rajši o Akundinu."

"O Akundinu?" je rekel Prsten v zadregi, ko se je spomnil, da se v tej pripovedki poveljuje v nemilosti nahajajoči se Novgorod. "O Akundinu? Batjuška gosudar, to ni lepa pripovedka, je kmečka pripovedka. Izmislili so si to pripovedko glupi mužiki novgorodski. Sicer pa, batjuška car, sem jo nekoliko pozabil."

"Pripoveduj, slepec!" je rekel Ivan strogo. "Pripoveduj vso, kakor je, in ne izpusti niti ene besede."

In car se je sam pri sebi smejal težkemu položaju, v katerega je spravil pripovednika.

Dasi je bil Prsten hud sam nase, da je predlagal to pripovedko, se je vendar, ne vedoč, v koliko je že znana Ivanu, odločil pričeti pripovedko in ne izpustiti ničesar.

"Bilo je to v starem mestu," je pričel, "v Novgorodu, in v tem Novgorodu, v predmestju, je živel vrli Akundin. In ta Akundin, vrl mladenič, ni varil piva, ni kupal žganja, ni trgoval na trgu, ampak on, Akundin, je hodil sem in tja in se prevažal na ladjicah po reki Volhovu. Pa ti sede Akundin na opremljeno ladjico, položi javorova vesla v hrastove zavore, sam pa sede h krmilu. Ladjica plove po Volhovu, po reki, in priplava ladjica do strmega brega. Po strmem bregu pa je šel tisti čas hromec popotnik. In hromec prime Akundina za bele roke in pelje njega, Akundina, na visoko gomilo, in ko ga postavi na visoko gomilo, mu reče besede take: — Pogledaj ti, mladeč moj, na mesto Rostislavlja na reki Oki, in ko si ga ogledaš, povej, kaj se godi v mestu Rostislavlju? — In ko je Akundin pogledal na mesto Rostislavlja, je bila tam velika beda. Stari slugi mladega kneza rjazanskega, Gleba Olegoviča, stoje sredi trga, da bi branili mesto, a jim manjka sil. A po reki Oki plove grozna pošast, kača Tugarin. Dolga je bila ta kača Tugarin do tri sto sežnjev, z repom bije rjazansko vojsko, s hrbtom sega do strmega brega in zahteva svoj stari davek. — Tedaj prime hromec Akundina za bele roke in mu govori takole: — Dobri mladeč, povej mi, kdo si in odkod! — In Akundin odgovori na te besede: — Doma sem iz Novgoroda, zovem pa se Akundin Akundinič."

— Akundin Akundinič, čakal sem te celih tri in trideset let, spoznaj svojega strica, Zamjatnjo Putjatiča, kajti moj brat, Akundin Putjatič, je bil tvoj oče! In tu imaš meč svojega rodnega očeta, Akundina Putjatiča! — Ni še izgovoril teh besed, ko je Zamjatnja Putjatič pričel minevati, od belega sveta se ločevati, in ko je premineval, je pričel govoriti: — Dete moje drago, Akundin Akundinič! Ko prideš v slavni Novgorod, pokloni se mu do tal, Novgorodu, in reci mu, reci Novgorodu: Daj Bog tebi, Novgorodu, da bi ostal na veke in srečna deca tvoja naj vedno pride slavna iz boja! In mogočno bodi, mesto Novgorod, in bogat naj vedno bo tvoj rod..."

"Dosti!" ga je jezno prekinil car, ki je pozabil, da je bil njegov namen, samo opozovati pripovednika. "Prični drugo pripovedko!"

Kakor bi se bil ustrašil, je Prsten upognil kolena in se poklonil do tal.

"Kakšno pripovedko si izvolil, batjuška gosudar?" je vprašal z narejenim, morda pa tudi z resničnim strahom. "Ali naj ti pripovedujem o Babi Jagi? O Čurilu Plenkoviču? O Ivanu Jezeru? Ali morda ukažeš, da tvoji milosti povem kaj pobožnega?"

(Dalje prih.)

IZREDNA PRILIKA

Za ženske nad 40 letom, na strojih za vrtanje, potem na "Punch Pressih" in za splošna dela v strojnih delavnicah. Vprašajte na naslovu: 1724 Walnut Str., Chicago. 12x-

DELO DOBI

pek za po dnevi; prve ali druge vrste, za pečenje kruha in zavitkov. Heineman Bakery, 621 E. 79th Str., Tel. Triangle 884, Chicago. 12x1

SIRITE "AM. SLOVENEK"!

Ustavi srbečico takoj

Braxon Paste nudi takojšnjo pomoč za srbečo kožo, koristno za zdravljenje "Athletes foot", garje, "brivsko srbečico", mozolje in druge manjše motnje na koži. Braxon Paste je zelo zdravilno mazilo, ki je brez duha, ne umaže, lahko uporabljivo in ne potrebuje obveze. To je formula nekega čiščnega lekarnarja z 20 letno izkušnjo. Pošljite en dolar, za navedni lonček, ali pa \$1.75 za lonček dvojne velikosti na "BRAXON CO. 322 So. Clark St., Dept. A, Chicago, Ill. in en lonček se vam bo poslal po poštne povzetju. Denar se vrne, ako ne bo popolnoma zadovoljivo.

NAZNANILO

Z žalostnim srcem naznanjamo rojakom po Ameriki, da je dne 6. oktobra v The Muskegon Convalescent Home, Mich., po tri mesece trajajoči boleznini zaspal v Gospodu naš nepozabni soprog, oče in brat

PETER PERUSEK

v starosti 76 let. Pogrebni obredi zanj so bili opravljeni v Sacred Heart cerkvi, pokopan je pa na St. Mary's pokopališču v Muskegonu.

Pokojni je bil eden slovenskih pionirjev v Ameriki. Rojen je bil v Soderici pri Ribnici dne 30. aprila 1867. V Združene države je prišel pred 52 leti. Najprej se je ustavil v La Salle, Ill., od leta 1908 naprej pa je živel na farmi v Willardu, Wis., odkoder se je leta 1921 preselil v Holton, Mich. Zadnje tri mesece je stanoval pri svoji hčeri Mrs. Ross Lobdell v Muskegonu.

V stari domovini se je leta 1891 poročil s Mary Pucelj. Po poklicu je bil mizar, a se je kasneje leta pečal s kmetijstvom. Spadal je kot faran k Brunswick Catholic Church, hodil je pa tudi v Sacred Heart Church, Muskegon Heights.

Nad zvezdami je blaga duša Tvoja biva.
Ko v grob nam žalost bridke solze zliva.
Nikjer, nikjer tolažbe srcu ni.
Le križ nam sveči govori,
Da v raju večnem vidimo se
Nad zvezdami.

Žalujoci ostali:

MRS. MARY PERUSEK, žena: PETER († Graystone, Colo.), EDWARD (v Minneapolis, Minn.), WILLIAM in EMIL (oba v Muskegonu), sinovi: MRS. HENRY KRUEGER (Chisholm, Minn.), in MRS. ROSS LOBDELL (Muskegon), hčeri: JOHN PERUSEK (Colo.), brat: MRS. JENNIE JERIC (Cleveland), sestra: in pet vnukov.

Holton, Mich., 27. oktobra 1943.

BOŽIČNA NAROČILA JE TREBA NAROČITI PREJE

Letos manjka pošti raznašalcev in drugih delavcev še bolj, kakor lani. Zato je treba letos oddati božična naročila še preje kakor lani. Kar želite, da boste dobili za božič pravočasno, naročite že sedaj!

BOŽIČNE JASLICE

PROSLAVITE BOŽIČ OB LEPIH JASLICAH

Jaslice, kakoršne prikazuje gornja slika, so narejene iz močnega debelega papirja (Cardboards). Papir trpežen in so narejene tako, da so zložljive; 16 komadov obstoječih iz pastircev, angeljev, ovčev in jaslje se zloži skupaj, kar napravi impozantno sliko božičnih jaslje. Jaslice zavzemajo skoro štiri čevlje in pol v dolžini in so en čevljev in pol visoke. Dolžina se lahko poljubno zmanjša. Vsak komad je narejen natančno za svoje mesto. Slike so tiskane v najslikovitejših barvah, kar olepša vso hišo v kateri se te jaslice postavijo. Narejene so tako trpežljive, da trpijo ob primerni pažnji najmanj do deset let. Zložene in pakirane so v lepi trpežni baksi, v kateri se hranijo od leta do leta.

Zgornje jaslice stanejo s poštnino..... \$2.00

Poleg zgoraj navedenih imamo v zalogi še par manjših jaslje:

ZELO LEPE JASLICE, tudi iz trdega papirja (Cardboards), trpežne za več let, stanejo..... \$1.00

Naročila se sprejema SAMO DO 10. DECEMBRA, ker poznejšim naročilom ne bo mogoče nuditi točne dostave.

Naročniki jaslice naj navedo pri naročilu, kakšne jaslice želijo in za kakšno ceno, da jim bo mogoče po želji postreči. Po C. O. D. teh naročil ne pošiljamo, razven če želi tak naročnik stroške za C. O. D. nositi sam. Naročila pošljite na:

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Chicago (8), Illinois

J. M. Trunk

V sedanjih časih je malo neke kraljevske robe in še tam kjer je je nekaj, je bolj na kantu, Nemec pravi: "Ein Titel ohne Mittel." Jugoslovanski kralj se je oglašil iz Kaira, kjer čaka na tron. "Rešitev da je blizu... eh... er... in, fantje, stopite skupaj pod lipo in skupaj jo zažigajte." Prav, prav ako ga bodo fantje poslušali, če ga pa fantje nočejo, ali naj se kralj začne dreti, ker za ušesa ne more nobenega prijati? Prav najbližnji srbski šovinisti gotovo ne bodo poslušali lastnega srbskega kralja, in kralj je brez moči.

Tako ne pojde, ker dozdaj je bilo tako, pa ni šlo. Nekdo mora priti, ki ne bo le posil, ki bo zaukazal: fantje, skupaj, če ne bo pa šiba pela! V Rusiji ni kralja ali carja, pa je v Moskvi tak možakar, ki ne prosil, zaukaže, in roba gre!

Pravljica se pričena: Bil je neki gorski mož. Prav kakor v kaki basni je bilo, ko mi je zrojila muha po glavi, da naj bi bilo do črte: Gdansk-Trst, in izhod v Solun in izhod skozi Dardanele in na Indijsko morje in v Port Arthur, ki ne zamrzne. In to naj bi bila slovanska hiša, dom vseh Slovanov pod eno streho in varen dom. Bilo bi še na stotine drugih, in naj bi imeli svoje hiše in hišice, in vsako slovansko pleme naj bi imelo svoj domači grad in tam svojo besedo. Slovanski dom pa dom vseh, ki niso slovanske krvi, naj se veselijo v svobodi lastnega življenja, ne kakor je hotel Hitler: ves svet nemški, drugi pa v krtovo deželo!

Ta muha mi je rojila po glavi tiste dni. Neki so rekli: glej ga starega prsmuka, pamet mu je od starosti opešala. In še malo nevarno je bilo tedaj, ker veter je pihal tiste dni še proti Moskvi, ne iz Moskve. Well, vreme se je danes izpremenilo, ni več kakor v kaki

prismojeni basni, bolj in bolj govorijo merodajni krogi prav o vsem tem, kar se je prej zdelo bolj praviljeno, prsmojeno. Baltiški petelinčki ne kikirvajo več, Poljaki bi ne odklonili Vzhodne Pruske in šli radi še proti Štetinu, le kako naj bi držali to robo, tega ne vejo, v Pragi so bili od nekdanj ibstri, na Balkanu čutijo, da morajo imeti gospodarja, ki zagrm, Dardanele ne strašijo več, Rusi so že na obrežju Indijskega morja in Theodor Roosevelt je že tedaj rekel, da je jo polomil pri Port Arthuru. Prsmuk včeraj še, danes le preglavice, kako naj se uštima.

Ukrajine je manj in manj. V Berlinu že pravijo, da ne bo več ukrajinskega kruha in treba stisniti pas. Ali ostane kaj kruha v Ukrajini, je vprašanje, ker na uničevanje se Nemci razumejo. In Ukrajinci sami? Koliko jih bo ostalo? Vse odganjajo, in če kdo ne more naprej — puf ga. Tako se poroča danes. Ze od sedanjih krajev so Nemci odgnali 12 do 15 milijonov ljudi. Ali res le odganjajo? Well, nisem tam, ne vem, vem pa, da se neki Ukrajinci, in to naj bi bile glave, strahovito v Nemce zatelebljeni. Ko se je prikazal Hitler, je bilo le "Heil Hitler!" Nemci odganjajo... eh... er... mnogi Ukrajinci grejo sami, ker jih grize vest.

Ni zameriti Ukrajincem, ako ni šlo "pod" Poljaki, ker Poljaki so iz njih hoteli narediti Poljake, in to je nasilna politika, da niti niso hoteli biti "pod" Rusi, well, Micka se je pritoževala, da jo mačka gleda, absolutno neodvisen je le Bog, in če bi tudi "poljski" Ukrajinci prišli skupaj v okviru U.S.S.R., ker do kake popolnoma neodvisne Ukrajine gotovo ne pride, bo pritožb, da nič kaj. Kadar pri nerazodni deci ni pameti, mora šiba pomagati do te robe. Pri otroških narodih tudi.

PRODA SE

trinadstropna zidana hiša, za katero je v ozadju še manjša zidana hiša. V večji hiši na frontu so trije flati in stanovanja zadaj v manjši hiši. Blizu Damen in Hoyne ave. na 23. cesti, Chicago, Ill. Renti nosijo \$75.00 mesečno. Proda se za nizko ceno. Za informacije kličite Seeley 7629.

For High-Grade Insurance Service
See or Phone 2-8593

JOS. KLEPEC
YOUNG BUILDING
19 E. Jefferson Street,
JOLIET, ILL.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist

2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer.